

# GAZDASÁGI LAPOK

## MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORIZMIOS LÁSZLÓ  
1849-ben.

VEZÉRELVY:  
Hozzunk mező gazdaságunkba  
helyes arányokat.

### ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre . . . . .	20 kor.
Fél évre . . . . .	10 "
Negyed évre . . . . .	5 "

### Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.  
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzandók.

### HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vesz fel.  
Arjegyzék ingyen és bérmentve.  
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-  
tatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utányomási jog  
fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

**TELEFON: 623.**

### TARTALOM.

	Lap
Szemle. — ix . . . . .	179
A hajtóerő megválasztása. — Károly Jenő. . . . .	180
Tárca. — Levél Californiából. — Igali Svetozár . . . . .	180
A méz hatásáról. — Dr. Ejury Lajos . . . . .	182
A rostra termesztett len vetésének ideje. — Füredi Lajos . . . . .	184
A dohány és a villámosság. — Nagy Dezső . . . . .	184
Könyvismertetés . . . . .	185
Kérdések és feleletek . . . . .	185
Kérdések: Tavasz boronálás. N. N. — Vetésforgó megállapítása. B. I. — Czukorrépa műtrágyázás. M. E. — Takarmánytermelés. B. I. . . . .	
Feleletek: Rossz lucserna javítása. Szűcs János. — Szegélyfák hatóság általi levágatása. Szűcs János. — Szerk. — Burgonyaültetés. S. Mező Károly. — Pero- noszpóra elleni szer. Sz. G. . . . .	
Hírek . . . . .	176
Aprók . . . . .	171

### SZEMLE.

Az időjárás. — Gabonaárak. — Franciaország a határidőzlet ellen. — A parcellázások vigan folynak. — A len- és kender-intézet felállítására. — Az aratógépkartell. — A bolgár kereskedelmi szerződés tárgyalásai. — Az 1911-iki állatszámítás eredményei. — A sertés- és borjúárak javulása. — Az új állategészségügyi törvényről).

Az időjárás enyhébbre fordult. Igen változók a hírek, melyek beérkeznek, mert egyrészt a tavaszi munkák megkezdéséről szólnak, másrészt azonban fagyok és hideg szelekről mesél a fáma. A Balaton vidékén még korcsolyáztak, de beállottak a rianások a hőmérséklet enyhülése miatt, volt azután zápor és végül szivárvány is. Tehát mindenféle előjelek, melyek a hirtelen átmenetet jelzik. Ezzel szemben úgy Oroszországból, de főleg Amerika Uniójából a legszigorubb zord téli hírek jönnek. Így 20° és 30° hideget jelez ott a thermometer. Oriási hóviharok dúltak ott mult héten, úgy hogy vonatok sem nem érkezhettek, sem nem indulhattak. Rendesen 8—10 nappal később az Amerikából jövő időváltozatok eljutnak Angliába s onnét három nap alatt hozzánk. Nem kenyerünk az időjárás, hiszen az időjárás is megbízhatatlanok, miért ne volnánk mi is azok. Tapasztalataink azonban 1½ évtizedes megfigyelések eredményei. Most pedig két depresszió közé kerültünk és valószínű, hogy az erősebb elérend bennünket. De végül is kitudja milyen lesz az időjárás. Franciaország-

ban, Angliában és Svájcban enyhe napok uralkodnak. Argentínában meg szakad az eső.

A gabonák némi kis áreséseknek vannak alávetve. De nem számottevő és inkább a tavaszi idő és némi szerb buzabehozatal hatása alatt állanak, mely a keveréshez vétetett. A világpiacra a helyzet: Amerikában csekélyke ár-csökkenések észlelhetők, a Németországi gabonaárak alig változnak.

Ausztria most a magyarországi bankok malomkartelljeit ellersulyozandó, szintén megalkotja a maga kartelljeit. De ugylátszik a gazdák is megunták a magyarországi bankok kartelljeit. Alábbi hír szolgáljon felvilágosításul:

„Értekezletet tartottak minap a borzod-, heves-, zemplén-, abauj-torna-, szabolcs-, hajdú- és gömörmegeyi gazdák s elhatározták, hogy Miskolcra nagyobb szabású gőzmalom létesítenek. A malom napi 15 wagon örlőképeségű volna és a főcélja, hogy Felsőmagyarországnak és a Tisza vidékének Miskolc felé gravitáló gazdaközönsége szemes terményét saját érdekeinek megfelelőbb módon dolgoztathassa föl s adhassa át a forgalomnak. A mozgalom élén Brezovay László, Bárczay László, Gara Alajos, Meisler Salamon, Bay Barna, Klein Ignác, Munk Pál, Beniczky Aladár, Klein József, Munk Soma, Deák Gyula, Majzler Miklós, Potoczky Kálmán, Dobozy Dániel, Majzler Zsigmond, Szekrényessy Árpád, Szentiványi József és Vitéz Viktor földbirtokosok és bérlők állanak, kik már a részvényaláírási fölhívást is kibocsátották. A vállalat alaptőkéje 2,400.000 korona lenne, melynek fedezésére 12.000 drb 200 korona névértékű részvényt bocsátanak ki. Az alakuló közgyűlést április 15-én tartják meg.” Ezen alakulás rokonszenves, mert a magyar gazdáknak olyan tömörülését jelenti, mely gazdasági pozíciójukat emeli, mely a kereskedelmi szellemet a mezőgazdaságba is beleviszi. Az új malom hatalmas eszköz lehet a gazdák kezében, a mikor a mindinkább egységes vezetés alá kerülő malomipar akar diktálni a gabonapiacra.

Érdekes jelenség az, hogy mig minálunk az utolsó, a határidőjáték reform nyoma is gróf Zselénski Róbert főrendiházi javaslatának visszavonásával és annak indoklásával, hogy a gabonaárak elég magasak megszűnt, addig Franciaországban a kormány úgy segít a bajon, hogy a kötésekkel jelentékeny bélyegadóval sújtja. A képviselőház már elfogadta a javaslatot, a szenátus meg szigorítja. Igaz, hogy a gabonaárak elég magasak állanak, de mi történik akkor, ha majd a világpiacra tetemes készletek raktározatnak el évről-évre, bárha nézetünk az, hogy bizony még sok víz fog elfolyni a Dunán, mig esetleg valami bőséges világter-

més köszönt be. De, mindhiába, megtörténhet az, hogy a gabonaárak leszállanak. Tudvalevő dolog az is, hogy a világfogyasztás tetemesebb s így oly alacsony — 14 koronás — árak aligha éretnek el, mint a multban. De a gazdák többtermelési törekvése is nagyobb befektetéseket involvál s a befektetéseknek a termés arányszámokkal kell érvényesülniök. Azért is helyeseltetjük a francia kormány eljárását, melyet talán a mi kormányunk is magáévá tehetne.

A magán- és konzorcium-parcellázások vigan folynak és most a nagybirtok kisebb területei és sajnos a középbirtokéi kerülnek sorra. Most midőn az altruista-bank kisbérleteket alkot, midőn az ellenbank a „Hungaria“ is azzal foglalkozik. Mégis csak furcsa kis jelenség. A tulságos parcellázási láz nem hat kedvezően a kis- és törpebirtokos-osztályra sem és így nem járunk helytelen nyomon, ha egy új törvény alkotását várjuk e téren.

Gróf Serényi Béla alkotásainak sorozatát folytatja. Szegeden a kormány, a város áldozatkészége mellett áprilisban már hozzálát az új len- és kenderintézet felállításához, úgy hogy már 1913-ban vigan fog folyni az oktatás és a kiképzések legujabb és legmegfelelőbb módja. Igazán hézagpótló műveletet végez ezen intézet felállításával földmívelésügyi miniszterünk, melynek áldását az egész ország élvezni fogja, főleg ha az intézet kulturirányzatán, vezetésén csorba nem esik.

A magyarországi összes aratógép-nagykereskedők legutóbb megállapították a viszonteladó gépkereskedők részére az egyöntetű árakat és az eladási feltételeket. Ezzel kapcsolatban elhatározták, hogy az olyan gépkereskedőknek, ki az eladási árakat és a feltételeket nem tartja be, árut nem szállítanak. A nagykereskedők az egyezmény pontos betartására tekintélyes pönáléval kötelezték magukat. Már megint a gazda issza meg az áremelés levét

Nemrégiben kezdődtek meg a Bulgáriával 1917-ig terjedő vám és kereskedelmi szerződések megkötése körüli tárgyalások; úgy halljuk, hogy az osztrák kormány álláspontja egy újabb állatkontingens behozatalának engedélyezése. Élő állatról persze szó sem lehet. A leölt állatkontingens a Balkánról immár kimerült s így semmi körülmények között kormányunknak engedélynek nem szabad lennie. Bulgária pedig ugyanazt a kontingenst kívánja, mint Szerbia és Románia. A magyar állattenyésztés fejlesztésének mindenképen az osztrákok utját akarják állani, részben a Balkán szerződésekkel, részben

MAGYAR **MEZŐGAZDÁK**  **MAGYAR** Gazdasági és kerti

SZÖVETKEZETE

legjobb beszerzési forrása.



technikai szempontok az irányadók; ugyanis lehet technikailag a gép legjobban megszerkesztve, ha üzeme és beszerzése költséges mégse ajánlható az a technikailag kevésbé jól megoldott, de gyakorlatban valóban olcsóbban dolgozó gépekkel szemben. Ennek szemléltetésére legjobb egy példát felhozni: legkisebb hatásfokkal (17,3%) dolgozik a gőzgép, míg a spirituszmotorok (32,2%) dolgoznak, mégis a gőzgép általánosan el van terjedve, a szesszel dolgozó gép pedig nem, mert az üzem drágább. Összehasonlítás kedvéért egy pár gép hatásfokát (%) közöljük. A gőzgép 17,3(%) hatásfok mellett 3657 kalóriát fogyaszt óránként. A Diesel-motor pedig 35,7% hatásfok mellett 1770 kalóriát fogyaszt lóerőnként. A legkedvezőbb hatásfoku (88%) vízerőgépek mellett az elektromotor említendő meg, a mely 94% hatásfokkal dolgozik 783 wattórát fogyasztva. (1 lóerő óra (PS) = 75 kg. × 60 × 60 = 270,000 méterkilogramm (mkg); 1 kaloria = 427 mkg; vagy egy lóerő óra (PS) = 632,2 kaloria; 1 PS = 736 watt)\*

A hatásfok képet nyújt ugyan a technikai berendezés tökéletességéről, mégis elhibázott dolog lenne a hajtó erőt ezen szempontból elbírálni. Ha csakis a hatásfokot mérnök mindig, akkor a választás minden esetben az elektromotor javára dőlné el, noha az — mint nagyon is ismeretes — ha városi villanygyárakból szerzik be az áramot, állandó üzemnél a legdrágább erőforrás. Egyenlő motorokat véve, példának állítható itt is a spirituszmotor, melynek hatásfoka a Diesel-motoréval majdnem egyenlő. Mégis azt látjuk, hogy a Diesel-motor mindenfelé el van terjedve, a spirituszmotor pedig nem. Ennek oka a magas szeszárakban keresendő. Ugyanis ily szeszárak mellett a nagyobb hatásfokkal dolgozó spirituszmotor a legkedvezőtlenebb. Ebből következik, hogy a technikai tökélye a gépnek, még nem bizonyítja azt, hogy a gépüzem a leggazdaságosabb is.

Nemzetgazdasági szempontot tekintve, mindegyesre a motoroknak kell előnyt adnunk, mert azok a tüzelőanyaggal a legtakarékosabban bántanak. Valóságban pedig a gőzgép előnyösebb, mert az a legolcsóbb tüzelő anyaggal fűthető. Csak oly esetekben, a midőn ugyanazon fűtőanyag felhasználásáról van szó, lehet annak legcélszerűbb felhasználása a mértékadó.

Avagy felhozhatnók példának a vizierőt is, a mi olyan nagy hatásfokkal dolgozik; s mégis, nemhogy a vízi erők szaporodnának, hanem mindinkább fogynak, sőt oly helyeken is, a hol

\*) Die zweckmässigste Betriebskraft.

egyébként meglenne a lehetősége az üzemnek, gőzüzemet használnak. Ennek is mi az oka? Az üzem megbízhatatlansága, mert épp akkor, a mikor a legnagyobb szükség lenne, víz nincs, addig az nem is terjedhet, míg a víztárolók létesítve nincsenek.

Minden egyes esetben az üzem sokfélesége szerint is kell a kérdést vizsgálat tárgyává tenni. Más szempont irányadó a kereskedelembe, más az iparban, egész más a mezőgazdaságban. Mezőgazdasági állam vagyunk, első sorban, már az ország természeti fekvésénél fogva is, fontos reánk nézve, hogy a gazdaságban mik lehetnek az irányadó szempontok; külföldi tapasztalatok is czélszerűen lévén a hazai viszonyokra átültethetők, azokból a következőket közlöm: \*)

Ahogy mintegy 30 év előtt első kellően használható hőerőgépek alkalmazásba jöttek, az volt az általános nézet, hogy most már a kisipar a nagygyal versenyezhet. Ez a nézet, nem is mondott általánosságban csütörtököt, mert a kis és középiparban a hőerőgépek csakugyan keresletnek örvendnek s hogy ez kellően sikerült, a motorikus erőnek köszönhető. Másként van ez a mezőgazdaságban. A mig az iparos arra törekszik, hogy az árut lehető leggyorsabban állítsa elő, hogy a többi produkálással konkurálhasson, addig a gazda ettől mentesítve van, mert ő a terményeit rendszerint eladhatja. A talajműveléshez szükséges eszközöket, vagy cséplőket emberi, vagy állati erővel hajtották, míg a motorikus erő nyújtotta előnyöket legfeljebb a nagybirtokok élvezték. Csakis a munkáshiány idézte elő azt, hogy a motorikus erőket a kisebb gazdaságokban is alkalmazták. Ugyhogy a gépek szerkezete, illetve hibáinak ismeretével nemesak a gépkezelő, hanem a gazda is bírjon.

Sorba véve azokat, a rendszerint vízemelésre használható szélkeréktől a gazdaságban el lehet tekinteni, mert hiányzik az erő állandósága. Még azon esetben is, a midőn a szélkerék villamos akkumulátorral van összeköttetésben, hogy erőt gyűjtse, sem jöhet számításba, mert a befektetési költség nagyon magas lesz, továbbá az akkumulátorbekapcsolás gondos kezelést igényel, végül pedig, épp oly időben, a midőn leginkább szükséges lenne az erő, szélesend van.

A hőlégmotor sem jöhet számításba, mert előállítására csak kisebb gépeknél, legfeljebb négy lóerőig gazdaságos.

Vízi erő sem jöhet ez idő szerint számításba, mert ott is rendszerint akkor, a mikor leginkább

\*) Maschinen Zeitung, 1911. év, 10. szám.

szükség lenne rá, víz nincsen, továbbá az Alföldön nem is áll oly könnyen rendelkezésre.

Igy tehát a gazdaságban erőforrásul az elektromotor, a gázerőgép és a gőzgép szolgál. Mind-egyik járó szerkezettel látható el s így a gazdaságban ezek mint lokomobilok is használhatók. Ugyanis lohomobil a gazdaságban mindenütt használható, elvihetik csépleni, más helyre vizet emelni, avagy fákat irtani stb. Mig mostanig a gőzgépek mellett a gázmotorok használtattak cséplésre, mostanában ezek erős ellenfelet találtak az elektromotorban s ennek kiváló előnyei nem is tagadhatók. Ugyanis az elektromotor beszerzési költsége kicsiny, könnyű a kezelés és kevés a helyszükséglete s minden üzemhez kiváló alkalmazkodhatóság; ezekkel szemben nagy hátránya a nagy üzemköltség. T. i. különösen oly helyeken, a hol az áramvezetékek hosszúak, a kilowattóra költségét magasra kell venni. Például feltéve, hogy egy kilowattóra 0,25 K, akkor 4 lóerős elektromotor üzemköltsége 0,9 kilowattóra használat esetén lóerőnként 10 óra munkaidőt véve  $0,9 \times 4 \times 10 \times 0,25 = 9$  korona. Azonban a cséplésnél legalább 10 lóerő kifejtésére 0,85 kw.-óránkénti áramhasználat szükséges; 10 órai munkaidőt véve a költség 21,25 K.

Lényegesen jobb eredmény érhető a gázmotoroknál, a mely csakugyan akár mint lokomotív, akár mint lokomobil a gazdaságban nagy keresletnek örvend. A mi az elektromotorral szemben különösen előnyt nyújt az, hogy független a közös erőforrástól s így könnyen mint lokomotív is használható. A világító gáztól eltekintve rendszerint a cseppfolyós égőanyagok jöhetnek szóba, ilyen a benzin, a benzol és a spiritusz. Mivel e gépeknél a gyújtás rendszerint nagyobb feszültségű villamos szikrával történik, e gépeknél a tűzveszély is minimumra száll alá.

A petroleummotor, a mely eleinte, mintegy 15 év előtt, a világító gázmotor mellett használatos volt, most teljesen kiment a használatból, mert ezt sokszor kell tisztogatni, miután sokat kormoz s kezelése kényelmetlen.

Összehasonlítás czéljából állítsuk szembe az előbb említett elektromotort egy benzolmotorral. 20 k-ás (100 kg.) benzolár mellett 4 lóerős motor 0,32 kg. benzol felhasználásnál óránként és lóerőnként 10 órás üzemnél a költség 2,56 K-ra rug. Egy 10 lóerős benzolmotor óránként és lóerőnként 0,28 kg. anyagot használ, annak költsége 5,60 K. Az eredmény 1:4 a benzolmotor javára. Benzin használata esetén az eredmény szintén ehhez hasonló lesz.

(Aythya vallisneria) néven ismert kisebb testű, de pompás ízű vadkacsákat, melyeket a vadászok tömegesen adnak el az itteni meg a sanfranciseói piacokon 45—50 centért darabját.

Annak idején csapatokban jelennek meg a snepfek. A vízi guvat (rail, Rallus aquaticus) télen nyáron itt tartja szállását. A halfélék közül a California folyóiban fogott csikos fogas (Striped Bass, Labrax Cincatus), a lazac (salmon, vagy Steelhead, Salmo gairdneri) a fekete fogas (Black Bass, Micropterus salmoides) egész éven át ott diszeleg az itteni vendéglők árjegyzékén. Igen, a halász vadász ember, bárhol szálljon le vonatja kupéjából, nem tud oly helyre kerülni hol egy-két mérföldnyi séta után pompás vadászterületre ne akadjon!

Ember legyen a talpán, ki a sok négy lábú vad elszámolásban kinem fárad. Ott az őz, ezt mindenfelé láthatni a fekete, meg a fehér farkut, — meg ennek korcsát, melyek a Sierrákban csak oly közönségesek, mint az ocean partján végig húzó parti hegységekben. Itt van a medve a

világon létező összes változataival, a vadmacska (Felis Catus), meg ennek közeli atyafia az amerikai párducz (Cougar, Puma, Felis Concolor) mely ha megéhezik, nemesak a bikára, borjura hoz veszedelmet, de az embert is megtámadja. E rossz tulajdonságának köszönheti, hogy 20 dolláros premium van fejére tűzve, melyet a vadászoknak a hatóság csengő aranyokban fizet ki, ki füleit beszállítja. Hogy a róka, a farkas meg ennek felebarátja a prairie farkas (coyote, Canis Latrans) közönségesebb s gyakoribb mint odalaza a nyul, azt tán felesleges is mondanom. Aztán a vadászterület is elég hosszú, ha nem is oly széles. Ott kezdődik Oregon déli részén s elhúzódik mexikó északi részéig, vagyis vagy 700 angol mérföldnyire (1 angol mérföld = 1,6 km.) s e terület gazdag nemesak az említett vadkácsa s ludjában, hanem fácán, daru s fűrjben is. A nyul oly tömördek, hogy annak vadászatát egész éven át nem tiltja a törvény. A mende-cinói erdőkben láttam néha 10—20 nyulat egy csomóba s miután az amerikai a „Jack-Rab-

bit“-ot, a hogy csufolósan nevezi a nyulat nem szereti, ez a vad nem is fél az embertől, de bevár 10—15 lépésről. A magam izlésének legjobban a szürke fa mókusz (Sciurus migratorius) felel meg. Husa igazán deliciosus s vadászata ugyancsak egész éven át korlátlanul szabad. Persze ez össze nem tévesztendő a földi mókussal (Januas Lysteri) a melynek nemesak élvezhetlen a husa, de állítólag a plágát is terjeszti. Ez utóbbit a farmelek ezer számra irtják, mert akárcsak a vakond össze-vissza turja a földet s roppant károkat okoz a vetésekben. Irtása különben kötelező is. Mint említém, pisztráng van minden patakban. A tengeri lazacot egész a Monterey öböljéig fogják, azon alább mint izletes tengeri halat főleg a tinhalat, meg a csukaformájú Barracudát (Shyroena barracuda) halászszaak.

No már most e mesés vadgazdagsághoz, tessék hozzáadni a kitünő klímát, mely megengedi, hogy a halász vadász ember — egész éven át éljen passziójának. Persze itt is, mint az egész világon, tilalmi idők is vannak, melyeket annál

## Dijmentes arankamentesítés!

A vetés ideje elérkezvén, közlöm, hogy arankamentesítő gépeimet ez idén annyira szaporítottam, miszerint képes vagyok naponta 300 métermázsra heremagot arankától megtisztítani.

Ennek folytán minden gazdának lóhere- és luczerna-vetőmagját egészen dijmentesen szívesen arankamentesítem.

**MAUTHNER ODON**

Magától értetődik, hogy nagyarankás lóhere- és luczerna-magra, melyet arankamentesíteni tudvalevőleg lehetetlen, ezen ajánlatom nem vonatkozik.

Örvendeni fogok, ha ajánlatomat minél **számosabb** gazdáink fogják igénybe venni; mert ezáltal is hatalmas lépéssel **fog előrehaladni Magyarország lóhere- és luczernavetéseinek megtisztulása az arankától.**

**CS. ÉS KIR. UDVARI MAGKERESKEDÉSE**  
BUDAPESTEN.

Ezen előnnyel szemben áll a motor költsége, mely az elektromotor árának mintegy kétszerese, ha lassan jár a gép; ha azonban gyorsjárata, 500—800 percenkénti fordulatszámu, az esetben annak költsége nem több, mint egy ugyanoly erős elektromotoré. A gyorsjárata motorok kevéssel több anyagot használnak el, mint a lassu járatuak, de azért kiválóan alkalmasak arra, hogy az időközönként dolgozó elektromotor helyett használják, mert ennek a gépnek is kevés helyre van szüksége, továbbá gyorsan hozható működésbe. Állandó munkánál azonban a lassu járatu motorok megfellebbek, mert tartósabbak s így üzemük biztosabb.



35-ik ábra. Lapály-fürj (Valley quail, *Lophortyx californica*). Csak Californiában otthonos. Nagyobb mint nálunk. Fej előrsze sárga, melle feketés-barnás.

A míg a gázlokomobil az elektromotorral kel versenyre, addig a gázlokomotiv a gőzlokomotivnak riválisa; s valóban vannak különös előnyei is. Az által ugyanis, hogy egy speciális párologtatással történhetik a gép hűtése, a kevésbé súlyos kezelése is könnyebb s olcsóbb az ára is. A friss vízszükséglete az ily gépnek óránként és lóerőnként 1.5 l, s ily módon a gép az egész napi vízszükségletét magával viheti, ugyanez áll a fűtő anyagra is. Ezen előnyei a gőzgépnek nincsenek.

A 20 lóerős gépeket véve, gazdasági tekintetben is konkurálhat a benzínmotor a gőzgéppel, csak hosszabb, állandóbb üzemnél jut előnybe a

gőzgép. Összehasonlítva a 15 lóerős benzol gépet, annak lóerőóránkénti anyagszükséglete 0.25 kgr., a benzol q-kénti ára 20 K és így 10 óras üzemnél a napi költség 7.5 K. A gőzlokomotiv az előtüzelést és az üzem végeig tartó tüzelést számítva az óra lóerőnkénti szénszükséglet 2.25 kg. A szén waggonját 200 K-val számítva, 10



36-ik ábra Amerikai snepf. (English snipe, *Gallinago wilsoni*.) H deg hónapokban a moesaras vidék lakója. Alig 3 uncia nehéz.

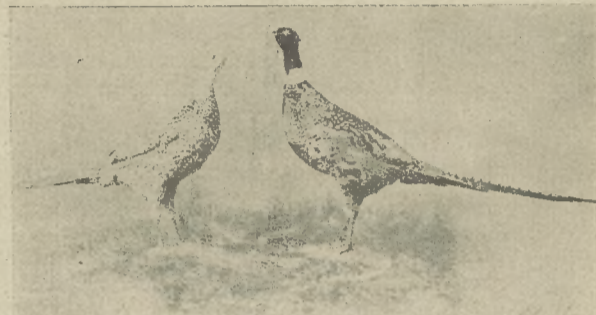
óras üzemnél a 15 lóerős gépüzem költsége 6.75 K. Tekintetbe veendő itt még az is, hogy a tüzelővelit takarékoskodás a gőzgépeknél egyedül a fűtő ügyességétől függ, addig a motor adagolását a gép automatikusan végzi. Nagy előnye azonban a gőzgépnek az, hogy az 50%-kal több erőt is fejthet ki, míg a motorok legfeljebb 30%-ot.

Mint említém az állam hosszú szalagban húzódik végig a Csendes tenger partján, melyen a topografiai meg a klimatikus országok merőben ellenkezők. A vadászati törvényt is, kerületekbe kellett tehát osztani s így esik meg, hogy például Mendecino megyében tilos az őz vadászat, mikor az szabad Los-Angelesben vagy más déli megyékben. Hát ki e tekintetben a hibát elakarja kerülni, az meghozatja magának a „vadászati kalendáriumot“, a Hal és Vadkommissió-tól, mely azt ingyen osztja szét, csak kérni kell (Merchants Exchange Building, San-Francisco). Annak átlapozása után mindenki tisztába lehet a tilalmi időekkel s az esetleges bírságnak sem teszi ki magát. A kalendárium elolvasása azért is ajánlatos, mert minden évben újabb s újabb vadászterületeket tár az fel a vadász előtt, melyeken még igen kevés fehér ember koptatta csizmatalpát s melyek tán legjobban öszvérhátán közelíthetők meg. E néhány sorban hü képét akartam nyujtani California gazdag vadállományának. Azok majdan, kik a tökéletesített közlekedési mód folytán a közel jövőben ide érnek, s

Megemlíthető, hogy van oly szívógázmotor is, ahol a 10 óras üzemköltség 2.44 K-ra száll alá, azonban ennél a gázfejlesztő magán a lokomotivon van, ez által nehezebb s ezért különösen a gazdaságokbani használata nagyon nehezkes.

Tekintetbe kell venni, hogy különösen a cséplésnél kívánatos az, miszerint a gép, vagy legalább a hajtószerkezet (a portál védendő) el legyen zárva; az esetleges szerencsétlenségek elkerülésére, illetve a balesetek kisebb percrentre leszoritása céljából szükséges oly szerkezetnek elhelyezése, a mellyel a gép működése megszüntethető legyen. A gép egyenletesebb járását pedig a két lendítő kerék szabályozza.

Mindenesetre a gép megválasztásánál a gazdasági szempont lesz az irányadó, mindazonáltal fontos tényezők lesznek a helyi viszonyok, egy bizonyos tüzelőanyagjelenléte, gyors üzembe helyezhetőség, hosszabb, avagy rövid ideig tartó üzem stb. A gazdának tehát nagy körültekintéssel kell eljárnia, a gép ismerete mellett, kell



37-ik ábra. A mongoliai „gyűrűsnyaku fácán“. Importált, gyorsan ideszokott.

hogy a saját körülményeit mérlegelje s különösen azt tanulmányozza, hogy a géphez szükséges anyagok és szerek mily módon s mily árban szerezhetők be.

### A méz hatásáról.

Irtá: Dr. Ejury Lajos.

Ha magasabbrendű növényeket elégetünk s azoknak hamuját vegyileg megvizsgáljuk, abban alkotórész gyanánt a meszet mindig megtaláljuk. Ezen körülmény nyilván a mellett bizonyít, hogy a növények életfolyamatuk alatt táplálkozás közben a talajból mézszervesanyagokat is vesz.

vadász-halász emberek is be fogják látni, hogy igazat mondtam s hogy a régi Indianus országban szokásos napi üdvözlés: „Brother, good hunting!“! ha nem olyan romantikus, mint régen volt, de mindenesetre gazdagabb zsákmányt jelent. Ennyit kérdéstevő baranyai barátomnak, meg a többi hazai vadászkedvelőknek Californiáról.

Írásom befejezésénél veszem észre, hogy tudósításom nem tökéletes, mert nem irtam meg, mibe kerül a vadászati jegy — a licenzia. — Hát itt ismét csak a Monroe doctrinája jut érvényre.

Amerika legyen az amerikaié — az idegen pedig fizessen!

Igy esik meg, hogy az amerikai (Egyesült Államok) polgára fizet évi jegyért 1, mond egy dollárt. A nem Californiában lakó, amerikai polgár 10 dollárt, az idegen, annak meg 25 = huszonöt dollára van taksálva a jegye s a sportférfiu, ki regularis jegy nélkül vadász — orvadász — fizet pénzbírságot és koterba kerül.

Tények és tapasztalatok igazolták a

**CASE** járvaszántó gőzekék

feltétlenül praktikus, gazdaságos és üzembiztos működését.

Munkabírás óránként 2—3 hold. ::::

Előkelő magyarországi referenciák mindenféle talajra.

Vezérképviselő: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B.

„G“ katalógus ingyen és bérmentve.

nek fel. Hogy ezek miféle funkciót végeznek a növények életében, az még tudományosan nincs megvilágítva. Valószínű, hogy a zöld növényekben a szén-sav assimilációjánál (áthasonlítás) játszik a főszerepet, legalább is erre enged következtetni azon tény, hogy a mészevegületek főleg a levelekben és szárukban szaporodnak fel, tehát a főműködésük székhelye is ezen szerkezetben keresendő. Valószínű, hogy a mészevegületek az úgynevezett proteintestek felépítésében is közreműködnek s ezeknek keletkezésénél a kénnek és foszforsavnak valóságos szállítói. Loév szerint (Dr. Max Passon: Handwörterbuch der Agrikulturchemie) a mészevegületek megkötik a növényekben fejlődő oxalsavat (sósavas), mely különben a sejtekben levő sejtmagra károsan, azaz mérgezőleg hatna. Feltehető továbbá az is, hogy a mészevegületek a levelekben képződő keményítő vándorlását is elősegítik.

Akármi-féle szerepet is játszanak a vegyületek a növények életében, annyi bizonyos, hogy a növényeknek nélkülözhetetlen tápanyagai. Nagyon természetes, hogy a növények a mészevegületeket a talajból veszik fel; ott ugyanis a mész előfordul mint *kénsavas-, foszforsavas-, humuszsavas, kovásvavas és szén-savas mész*. Ezen vegyületek többnyire nehezen oldódnak ugyan, de a növényekre nézve mégsem vesznek el, mert részint a szén-savas vízben, továbbá a gyökerek savanyu válladékaiban mégis oldódnak s így a növények táplálkozás közben felvehetik őket.

rablók, míg a többi növények szerényebb igényűek.

A fenti adatokból érdekes számításokat vonhatunk le. Tegyük fel, hogy valamely talaj 0.1% meszet tartalmaz (tehát mészben szegény) bizonyos mélységet felvéve a talajban hektáronként körülbelül 5000 kg. mész van, ez esetben — egyéb tápanyagoktól eltekintve — a *lucerna*, mely legtöbb meszet vesz fel, 20 aratást, a *repcze* 40-nél többet, a *kalászosok* pedig 300-at érhetnek el.

Ha meszet trágyaszerűen alkalmazunk s vele kedvező eredményeket, természetbőtleletet érünk el, ezen hatást ne tulajdonítsuk csupán a mésznek mint *növényi tápanyagnak*, mert a mész a talajban még több s igen fontos szerepet is tölt be. Így pl. a mész javítja a talajnak fizikai és mechanikai tulajdonságait, emeli vegyi tevékenységét, fokozza a baktériumok működését. Hogy javítja a mész a talajnak fizikai és mechanikai tulajdonságait? Általában ismeretes, hogy a mész kötött, szívós talajokat meglazítja, porózussá teszi, miáltal a csapadékvíz, valamint a levegő könnyebben behatolnak a talajba. A kötött talajokat ilyen

tulajdonságait nem javítják, *passív* mészevegületeknek nevezhetjük. Fizikai és vegyi tevékenységet (akció) csak a marómész és a szén-savas mész fejtenek ki, miért is ezeket *aktív* mészevegületeknek nevezzük; ezek vegyi hatása első sorban abban áll, hogy a talajban előforduló nyers növényi tápanyagok elmállását elősegítik melyeket különben a növények legfeljebb csak kis mértékben vehetnének fel. A marómész például megbontja az anyagkövet törmelékét, az abban foglalt kálievegületeket oldható módosulatra viszi, így aztán a növények a kálievegüle-



38-ik ábra. Lazaczhalászat a Monterey-öbölben. — Fogas-halászat a Sacramento-folyóban.

A különböző növényeknek s ugyanazon növény egyes szerveinek mesztartalma nagyon különböző. Nézzünk csak erre vonatkozólag néhány példát:

A *gyümölcsök, főzelékfélék, gyökerek, gabonaneműek* magva kevés mészevegületet tartalmaznak, ezeknek 10,000 súlyrészében alig van 10 súlyrész mész; a *herfélék és hüvelyesek* magjában már valamivel több van, 10,000 s. részben 11 súlyrész, ellenben a *czukorrépa* mag, továbbá a *mák* mészben már gazdagok, az előbbinek 10,000 súlyrészében 100, az utóbbinak ugyanannyi súlyrészében 180 súlyrész mész foglaltatik.

Míg a zöld takarmányfélék az előbbiekhöz viszonyítva kevés meszet tartalmaznak, 10000 részben 9—30 súlyrészt, addig a *komló, repcze héja* és a *dohánylevél*, mészben igen gazdagok, azoknak szintén 10,000 súlyrészében 197, 351, illetve 500 súlyrész mész foglaltatik.

Azon tény, hogy kulturnövényeink a meszet különböző mértékben igényelik, világosan láthatjuk *Dr. Max Passon* adataiból, melyek elibenk tárják, hogy egyes növények, közepes termést feltételezve, hektáron- és évenként mennyi meszet vesznek fel a talajból:

kalászosok és burgonya	15 kg.-t
takarmányrépa és lupinus	30 „
czukorrépa	35 „
borsó	45 „
repcze	120 „
lucerna	250 „

tehát a repcze és a lucerna valósággal mész-

értelemben főleg *marómész* javítja, mert ez a levegőből mohón szí magába szén-savat, miközben jelentékenyen kiterjed s így a nehéz talajt szétfeszeti, megporhanyítja; a nedves talajok száradását elősegíti s egyúttal a hideg talajokat melegebbé teszi.

Könnyebb talajok meszezésére ajánlatosabb a szén-savas mész, különösen pedig az agyagos márga. Ez utóbbi a könnyű talajt jobban összetartja, miáltal a különben könnyen átszivárgó víz is jobban visszatartatik. Könnyű homokban épen a vízhiány miatt nehezen vernek gyökereket a növények, de ha agyagos márgát viszünk a talajra, a gyökérfejlődés erősebb lesz s a növények normálisan fejlődnek.

A talajjavításnak mésszel még más előnye is van, nevezetesen, ha pl. kainitot vagy salétromot nagyobb mennyiségben alkalmaznak műtrágyául, különösen nehéz talajon könnyen beáll az u. n. cserepedés, amely a növénytenyészetnek nem válik javára, mivel a kerges felület akadályozza a víz- és levegő bejutását. Ha a meszezés nem is szünteti meg teljesen ezen bajt, de mégis kedvezően mérsékli. Végül megemlítenéd, hogy a mész nagy mértékben fokozza a legfontosabb növényi táplálékokkal szemben a talaj absorptió-képességét.

A *mész fokozza a talajnak vegyi tevékenységét* (reakcióképességét). A talajban előforduló kovásvavas mész, kénsavas mész (gipsz) valamint a humuszsavas mész növénytáplálkozási szempontból nagy szerepet játszanak ugyan, de mivel a talajnak fizikai és kémiai (vegyi)



39-ik ábra. A californiai párduez (Puma, Felis concolor). — Megcsípték!

teket gyökereikkel, könnyen felvehetik; ezért mondják, hogy a meszezés indirekt kálitrágyázás. Tehát az aktív mészevegületek az őseredetű növényi tápanyagokat tárják fel s így emelik a talajnak termőképességét.

A kálisók a meszet a talajból valósággal elrabolják, azért kálisóval trágyázás előtt ismerünk kell talajunk mesztartalmát s ha a szükség kívánna, pótoljuk azt meszezéssel. Minden kálisó, a mely klórt tartalmaz, úgy hat a mészre, hogy abból klór-kalcium keletkezik, ez sóhoz hasonló, vízben igen könnyen oldódik s mivel a talaj alig absorbeálja, leszivárog mélyre s elvezetetik, vagyis azt mondjuk, hogy a talajból kimosatik. Más szempontból is szükséges, hogy kálisók alkalmazása mellett legyen a talajban elegendő mészevegület. T. i. a kálisók a talajban különféle vegyi bomlásokat szenvednek, melyek árán különböző szabad savak keletkeznek, minők pl. a *kénsav*, a *sósav*, melyek szabad állapotban a növényekre igen károsan hatnának, de ha a talajban elegendő mész van, akkor ez a nevezett savakat leköti, vagyis a növényekre nézve ártalmatlanná teszi.

Az említett savakon kívül a humuszsavakat is letompítják s így a talajt savtalanítják. A savanyúfüvek tenyésztését meszezéssel meggátolhatjuk. Legelőkön a meszezés nagyon kifizeti magát, a takarmánynövények mészben annyira dusak lesznek, hogy ilyen takarmánnyal állataink is elegendő mészevegületet kapnak s nem kell felni a csontlágulástól. A ki egészséges takarmányt akar, az a réteken a mésszel ne takarékoskodjék.

Ismeretes dolog az is, hogy a talajban lassankint u. n. *vasoxidul* vegyületek is keletkeznek, melyek a növénytenyésztésre károsan hatnak. Ezen vegyületeket a mésztintén elbontja, midőn vasoxidulhidrát keletkezik, ez pedig a talajlevegő hatására átalakul vasoxidhidráttá. Ez esetben is a mésztalajt egy káros anyagtól szabadítja meg, sőt abból új, hasznos növényi tápanyagot készít.

Ingoványos talaj is javítható mésszel, az ilyen talajban ugyanis a záptojásra emlékeztető szagú gáz kénsavhidrogén képződik. A mésztalaj ezen gázt megköti, a mésztalaj kénsavhidrogén (kalcium-kén) keletkezik, mely később kénsavas mésszé (gipsz) alakul át.

**A mésztalajban a baktériumok tevékenységét is.** Az aktív mésszvegyületek képesek felbontani a nitrogénnek különböző vegyületeit is, minők pl. az *ammonia*, *amidok*, *fehérjék* stb., melyek az istállótrágyával kerülnek a talajba. Ezen vegyületek felbontásánál, átalakításánál a méssznek bontó hatása azonban jelentékenyen háttérbe szorul azon bakteriológiai procezzusokkal szemben, melyek a talajban *mésztalaj jelenlétében* igen élénken folynak le.

Nagy szerepet játszanak a talajban a salétromképző (nitrifikáló) baktériumok, ezek a savakat nem tudják elviselni, tehát savakat tartalmazó talajban nem tenyésznek. Ha ellenben az ilyen talajhoz aktív mésszvegyületet adunk, vagyis a savképződést megakadályozzuk, akkor a nevezett baktériumok helyzete kedvező lesz, elszaporodnak, tevékenységük fokozódik, a különböző nitrogénvegyületeket gyorsan felbontják s átalakítják azokat salétromsókákká, a mi a növényekre nézve igen kedvező, mert a nitrogént könnyen felvehető formában kapják.

Kísérletek alapján azt mondják, hogy a *kénsavas ammoniák* hatása a chilisalétromé mögött áll, de az előbbi az utóbbival egyenrangú, sőt hathatósabb is lesz, ha a talajban elegendő a mésszkészlet s e mellett a káli és a foszforsav sem hiányoznak. Megjegyzendő azonban, hogy a kénsavas ammoniák mellett szénsavas méssz alkalmazandó, nem pedig a marómész. A marómész hatása ez esetben káros volna, mivel a kénsavas ammoniákból ammoniákat szabadítana fel, ez pedig marja a gyökereket, továbbá akadályozza a salétromképző baktériumok működését. A salétromképzők nitrifikáló tevékenységét okoszerű méssztrágyázással fokozhatjuk, azért szokták mondani, hogy *a méssztrágyázás indirekt nitrogéntrágyázás*.

A meszezés csak akkor jár eredménnyel, ha egyéb tápanyagok, mint a nitrogén, foszfor és káli bőségesen vannak jelen a talajban, miért is a méssz mellett gondoskodni kell elegendő istálló vagy zöldtrágyáról.

Általában méssztrágyázás olyan talajon válik szükségessé, mely mésszben szegény. Legbiztosabban hat a méssz oly nehéz talajokon, melyek egyéb tápanyagokban gazdagok. Könnyű, humuszban szegény talajokat csak akkor meszezzük, ha egyidejleg humuszképző anyagokat is nagyobb mennyiségben viszünk a talajra, pl. istálló, vagy pedig zöldtrágyával.

### A rostra természetű len vetésének ideje.

Irta: Füredy Lajos.

A téli fagyok és hidegek, a minthogy mulófélben vannak sőt nem hiába vége van a farsangnak is, de beköszöntött a böjt: azonképen elkezdődtek már a szárító böjti szelek, a melyek az alföldi gazdákat maholnap már kiszólítják a mezei munkák végzéséhez. Ilyenkor már tisztá-

ban is van minden jó gazda azzal, hogy melyik táblájába hogyan és mit vessen. De minthogy a lentermelés, bármennyire kapták fel azt ujabban a gazdák, azért sokak szemében még most is újdonság, egy pár szóval meg kell emlékeznem annak vetési idejéről és módozatáról.

Minthogy a len egynyári növény és igen rövid a tenyészideje (3—3½ hónap), annál fogva ha tudjuk, hogy a téli fagy hazánkban egyes vidékeken 6 hónapig sem tart, tulajdonképen azt lehet mondani, hogy a 3 hónapot igénylő len ugyane egy nyáron, a legkedvezőbb viszonyokat feltételezve, egymásután kétszer is volna vethető, a minthogy azt egyes kivételek már igazolták is. De a rendes gyakorlat az, hogy az éghajlat különféleségéhez képest korai közép és késői lenről szokunk beszélni. Korai vetésnek nevezük a mely ajánlható minden olyan gazdának a kinek vidékén a tava z gyorsan beköszönt és február végén a talaj sokszor már vethető is és a mely vetést az őszszel 20 cm. mélyen megszántott s tavasszal csak boronázott és exstirpátorral vagy más porhanyítóval meglazított, gyomtól megtisztított, hamufinomságúra széjjel fagyott, kertszerű talajban végezzünk. Eme vetés, a mennyiben a mellett a növény ráér a talajban legtöbbször gyökeredzeni, kihasználja tenyészetére a vegetációsális optimumként szereplő nyári, leghosszabb napokat, szóval, mint afféle első termény, legjobb minőségű is lesz: vagyis aránylag legmázsásabb, szolgáltatja is a legnagyobb tilolási százalékot s éppen azért a gyárosoknak ez szokott lenni a kedvence. Ajánlatos tehát ez a vetési idő különösen a gyárak számára termelő gazdáknak. De vigyázni fog kelleni, hogy vetését ne tegye ki az utófagyok, a mit elérhet nemcsak az igen korai vetéssel, a mely mellett a vetett lenmag a talaj felmelegedéssel és az altalaj téli nedvessége segítségével rögtön csirába indulva és kikelve meg is nőhet 10—20 cm. magasságra akkor, a mikor a tavaszi utófagyok (május közepén) beköszöntenek a melyek azonban az akkorára már szára nőtt növényzetnek alig ártanak: Hanem még fontosabb lesz az erős hengerezés, a melylyel az altalaj nedvességét felszívjuk a feltalajba és a magot rögtön csirába indítjuk egyuttal össze nyomván a talajt, a mivel védelmet is nyújtunk a vetésnek a fagy ellen.

Középvetésnek nevezzük azt, a melynek ideje április közepe május közepe. Ezt követnie csak ott szabad a gazdának, a hol a májusi utófagyoktól nincs mit félni; mert ha a lenvetést kibúvó félben, 1—2-ik levelében éri a fagy, ugy menthetetlenül elpusztul annak hypocotyledonális (a szár és gyökér közti, meg nem zöldülő) része és ez volt pl. az oka tavaly is annak, hogy hazánk Felvidékén a kiscgazdák lenvetéseit az utófagyok megtizedelték.

Kései a vetés akkor, ha azt május végén esetleg azon is tud (pl. a learatott rozs tarlójába) végezzük. A fagyok ellen ez áll legbiztosabban, sőt, a mennyiben azt többszöri szántásban végezzük, gyomoktól is ez lesz a legmentesebb. Hazánk zordabb vidékein (Erdélyben Brassó megye) lakó gazdáinknak leginkább azt lehet ajánlani különösen a kiscgazdáknak, a kik annak termését, bárha az augusztus végén takarítatik is le: még mindig ráérnek ugyanazon évben kiáztatni és feldolgozni. Vas megyében és Szlavóniában ugyanezért a kiscgazdáknál szokásos a júliusi vetés is (tekintettel a hosszú őszre és az áztatásnak halasztásával jövő nyárra). Megjegyzendő azonban, hogy eme módozatja a vetésnek, a minthogy ezt késeinek is mondjuk és esetleg szenvedhet a nyár végén uralkodó

szárazságtól, azonképen rendesen ebből kapjuk a leggyengébb minőségű rostot. Gyári czélokra termelés mellett nemcsak, hogy nem fizeti ki magát, de letakarítása is oly késői időre esik, a mikor a gazdasági munkások munkabére a legmagasabb. Rostra termelésnél, 95—96% csiraképességű maggal 100—110 kg. lesz a kat. holdankint vetendő mennyiség szóróvetőgéppel, vagy sorvetővel 7—8 cm.: sűrű sorokba (keresztelve) a csoroszlyák megterhelése nélkül.

### A dohány és a villamosság.

Irta: Nagy Dezső.

Az angol „Tobacco Company“ nemrég egy új szivar és dohánygyárat építettett London közelében, a mely újszerű és különlegesen berendezésével egyedül áll a világon, lévén e gyár olyanformán berendezve, hogy itt a feldolgozás alá kerülő dohányok előzetesen — már az erjedés és utóérés közben — villamossággal kezeltetnek s ily módon preparáltatnak finom és aromikus nyersanyagá. A gyár, illetve különleges berendezése egy évtizedek óta ezen szakmában működő kémikus professzor, Edward *Lusby* találmánya. Lusby ugyanis évek hosszú során át végzett kísérletei és eközben szerzett tapasztalatai nyomán rájött arra, hogy a villamos áram a dohányra valami különös és rendkívül jó hatással van. A kísérleteket tehát tovább folytatta és e célra egy speciális gépi berendezést konstruált. A villamos kezelésként sokféle előnye van, a melyek az összes dohánygyártmányokra, de különösen a cigarettá dohány előállítására nézve birnak rendkívüli fontossággal; a villamossággal kezelt dohánynak ugyanis a villamos áram behatása alatt keletkező ózon révén utóérhetetlenül kellemessé válik az ize a nélkül, hogy a dohány minémisége a lényeg, megváltoznék, előnyös változást szenved továbbá a dohányban a nikotin is, a dohány rugalmasabbá válik és nem lesz törekeny, nem megy belőle annyi porba s e mellett az áram kiöl belőle minden ártalmas fermentumot, a mi viszont a zamatot és aromát befolyásolja előnyösen. Ilyenformán, mondjuk éppen ez okból, a villamossággal kezelt dohányból készült cigarettá füstje a belézésre kevésbé ártalmas, de sőt az is tapasztaltatott, hogy *az ilyen dohány élvezete szinte üdítőleg hat az idegekre*. A legfontosabb azonban Lusby állítása szerint az a körülmény, hogy az elektromos áram a dohányt megóvjja legnagyobb ellenségeitől, a különböző penészgombák és baktériumok pusztításaitól. Ha cigarettá vagy pipadohányt hosszabb ideig tartunk nedves helyen, ugy azt fogjuk tapasztalni, hogy a dohány szála penészedni kezdenek sőt, később az egész dohányt be fogja a penész borítani. Az ilyen dohány nem ég, bűzös és az egészségre föltötte ártalmas s ez okból az ilyen dohányt a gyárakban nem is dolgozzák föl, hanem megsemmisítik. E czímen nálunk is évről-évre tekintélyes összegekre rugó károsodás éri a dohányjövedéket s a gondos és elővigyázatos gyártási eljárás és megválogatás dacára is nem ritkán esik meg az, hogy ilyen dohány kerül feldolgozásra, vagy a kész gyártmányt lepi meg a penész. Lusby eljárása ennek gátat vet s az ilyen károsodásnak és kellemetlenségnek utját vágja. Ezt igazolják a kísérletek is. Lusby ugyanis több kísérletet végzett 10—25 százalék nedvességgel bíró *virginia dohányokkal*. A dohányt a villamos kezelés után zinedénybe zárta, tanuk jelenlétében lepecsételte s azután hónapok sőt egy év eltelte után ugyanazon tanuk előtt a lezárt szelencéket felbontotta, a mikor is azt

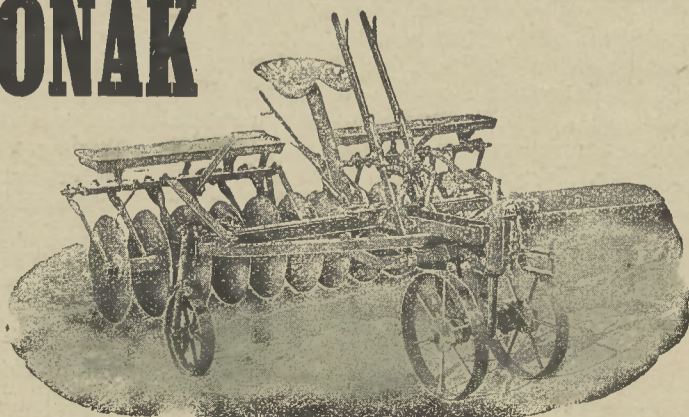
# McCormick TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. A tavaszi szántásra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

## McCormick Tárcsásboronát

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

International Harvester Company of America  
BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 98.



tapasztalták, hogy a dohány teljesen ép, egészséges és friss volt. az ize, zamata és aromája kitűnő maradt, a mi a nál is inkább kiváló bizonyítéka annak, hogy a villamos kezelés a dohányból kiölt minden penészgombát és baktériumot, mert köztudomás szerint rendes körülmények között épen a virgína dohányok azok, melyek legnehezebben tarthatók el. Lusby találmánya tehát szenzációs, sőt korszakot alkotó szerepre van hivatva a dohánygyártás terén, a miről jó lenne tudomást venni és az eljárást tanulmányozni a magyar dohányjövedéknek is, egyrészt mivel a jövedéket a káros fermentumok pusztítása révén évről-évre sok érzékeny kár éri s így ettől mentesíthetné magát és növelhetné jövedelmeit és másrészt azért, mert a gyártásra és a gyártmányokra nálunk is sok jogos panaszt lehet s így ettől is jó és érdemes lenne megkímélni a fogyasztókat, a kiknek iminens érdeke, hogy drága pénzükért ha nem is épen jót, de legalább élvezhető gyártmányokat kapjanak.

## KÖNYVISMERTETÉS.

**Országos Méhész Zsebnaptár 1912. évre.** Szerkeszti Szilassy Zoltán. 176 lap. Ára 1 kor. 50 fillér. E cím alatt oly munka jelent meg, a melyben a gyakorlati méhészkedő mindennapi foglalkozásában előforduló kérdésekre adott felvilágosításokon kívül több szakíró tollából eredő hasznos méhészeti közlemények foglaltatnak, miért is ez a csinos kis könyv hivatva van a hazai méhészek körében elterjedt hasonló idegen munkákat pótolni.

## Kérdések és feleletek.

### Kérdés. Tavaszi boronálás.

Mit tevő legyek tavasszal? A búzát sima hengerrel járassam-e meg vagy boronáltassam meg? Talajom alföldi fekete föld. N. N.

### Kérdés. Vetésforgó megállapítás.

Mint szakértő egyének állítják, buza után nem szabad ismét búzát vetni, ennél fogva kérem velem egy oly vetésforgót közölni, mely a tavaszi és őszi kalászosok mellett a többi termelő növény arányát is megadja. Alföldön gazdalkodom, birtokom alföldi fekete földterület. Előre is köszönet a szives utbaigazításért.

B. I.

### Kérdés. Czukorrépa műtrágyázás.

Laza fekete homokba akarok első ízben az idén czukorrépat termesztetni. Mily műtrágyákkal biztosíthatok jó hozamot?

M. E.

### Kérdés. Takarmány termelés.

Van 105 hold földem, ebből 60 hold szikes, 40 hold jó fekete föld. Van 40 darabból álló szarvasmarha állományom, tehát szeretnék ezek részére elegendő takarmányt termelni, de e mellett holdankint 7 q buzatermeszre is számítani. De kezdő gazda lévén, kérem szives informálásukat, hogy a szikesen lehet-e zabosbükönnyt vagy más zöld ugarnövényt termelni s egy kis fekete ugart is fenntartani? Kérek utasítást a zabosbükönnyre nézve, mert még nem vettem soha, valamint arra hol mily földbe, mi után vessek búzát? Mennyi takarmányrépát és kukoriczát vessek? Ugyebár ezeket szikes földbe tenni nem lehet? Zab vagy árpa után vessek-e búzát, melyik lesz jobb?

B. I.

**Felelet. Rossz luczerna javítása** című kérdésre.

Tény, hogy a megritkult luczernást jobb lett volna az ősszel már megtárcsázni alaposan s tavasszal elboronálni s esetleg még vetni is be

kevés vöröshere és fűkeveréket. De ez nem feltétlenül szükséges Tessenék tehát 2—3 zolt mélyen hosszában és keresztben jól megtárcsázni a mint kellően megszikkadt talaja s ha van trágya-leve azt 2—3 rész vízzel hígítva megöntözni, ha pedig ez nem volna, tárcsázás előtt megsuperfoszfátolni, vagy holdanként 3—4 q hamuval. Megfogja látni még — az időjáráshoz képest, — 3—4-szer is megkaszálni, mert a luczerna a mint a tárcsa gyökérzetét s koronáját meghasogatja, új sarjakat fog hajtani. A feltárcsázott talaj szikkadás után, pláne ha még egy kis fagy is éri, a mi valószínű, szépen elboronálható. Ha pedig hantos, hasábos lenne, előbb meghengereendő s csak ezután jön a borona.

Szücs János.

**Felelet. Szegélyfák hatóság általi levágatása** című kérdésre.

A községi közös dűlőutakra vonatkozó szabályrendeletek az egyes vármegyékben majdnem kivétel nélkül egyöntetű alapon nyugszanak. Külön törvény, vagy miniszteri rendelet erre nézve nincs. Ezen utak szélessége különböző s ha az 10—20 éven át egyenlő szélességben lett igénybe véve, ezen méret a kataszteri felmérések által mint gy hiteles faktum szolgál jogi alapul vitás kérdések esetén. Ha tehát kérdéstevő a közös dűlőt mellett közvetlenül (pláne saját földterületében) árkot á-ott 15 év előtt, s az árokparton, vagy az árkokban fákat termelt, ezek jogos tulajdonosa csak is ő lehet, mert ha 10 éven belül sem az árok, sem pedig a beleültetett fák ellen a község kifogással nem élt, az még azon esetben is sajátját képezné, ha az árkot a községi földterületben ásta volna s ültette volna be. Tehát a hatóságnak ahhoz törvényes joga nincs s csak olyan esetben vehetné el, szüntethetné meg az árkot s a fanevelését, ha arra különösen közérdekből szükség lenne, de akkor is csak kisajátítás útján, tehát kármentéssel. Ebből kitűnik, hogy kérdéstevővel jogtalanság történt, ha már megtörtént. Mithogy pedig a hatósággal szemben erőszakot nem gyakorolhat, várja be a határozatot s ha az jogtalan, felebbezze meg — ha kell — egész a közigazgatási bíróságig. Ha mind a három fórum elvesztené, indítson kártérítési és birtokbitorlási pert a község ellen, a mit a fenti alapon feltétlenül meg is nyer. Adja tehát át ügyvédnek az ügyet, ha másképp nem bírna érvényt szerezni jogai megvédelmezésére.

Szücs János.

Ha a faágak annyira belenyulnak az utra, hogy a járókelők szemét és a portéka (szalma, takarmány) épségét veszélyeztetik, vagy ha oly áthatlan sűrűségű a faállomány, hogy az ut nem száradhat ki, mert napot nem kap s szél nem éri, akkor joga van a hatóságnak a birtokost a fák felnyesésére, illetve az állomány megfelelő kiritkítására felhívni, mit hogyha záros határidő alatt nem teljesít, a hatóság fogja azt végeztetni, de a levágott faanyagot ott kell hagyni, mert az a birtokos tulajdona.

Szerk.

**Felelet. Burgonyaültetés** című kérdésre.

A burgonya termésének nagyságát a gumók kirakásának módja csak kis mértékben befolyásolja ugyan, azonban némi hatása a hozamra mégis van, a minek magyarázata a következő: A burgonya gumója nem egyéb, mint a földalatti szárrésznek — az u. n. stolónak — megvastagodott husos vége. Minél több stoló képződik, minél bővebben táplálkozhat a növény, annál több és nagyobb gumóra számíthatunk. Azért e célból a gumót minden oldalról porhanyó földdel kell körülvennünk és valamennyit oly mélyen kell alátakarnunk, hogy hozzá elég levegő jusson és e mellett nedvességben se szenvedjen hiányt. Ennek legjobban megfelelőenünk a kapa utáni

ültetésnél, a mely azonban a szükséges kézierő miatt a legdrágább; sük fekvésű földeken hasonló jó munkát végezhetünk a fészekvájó és behúzó gépek használatával. Az eke utáni ültetés a leg-egyenletlenebb, mert szinte lehetetlen, hogy a gumók a barázda oldalába a földszinétől egyenlő mélységre helyeztessenek vagy a barázda fenekére gurulva túlmélyen és tömődött talajra ne kerüljenek, a mi a csirázást és gyökérfejlődést hátrányosan befolyásolja és ez által a termésre is esőkkéntőleg hat. A burgonya ültetőgépek még nem működnek kifogástalanul, a fészkek egy része üresen marad és ennek a anyagában esőkken a termés.

A mit pld. a kapa utáni ültetésnél elveszítünk a réven, azt megnyerhetjük a vámon azzal, hogy négyzetbe ültetünk s hosszában keresztben fogatos erővel kapálunk és töltögetünk. A fészekvájó gépek síkfekvésű földeken nagyon jól beváltak, de mivel a gépet a fordulás után nehéz oly pontosan beállítani, hogy a fészkek négyzetes kötésbe jussanak, a burgonya csak egyik irányban lesz lókapával művelhető; végül az eke utáni ültetés akkor lesz indokolt, ha a munkáviszonyok miatt a kézi erő szükségletet csökkentéséből származó megtakarítás nagyobb, mint a tökéletesebb ültetési mód javára eső természetbővellet értéke.

S. Mező Károly.

**Felelet. Peronoszporaelleni szer** című kérdésre.

Tényleg ezidőszertig igen sok peronoszporaelleni védekezőszer van forgalomban.

Ezen védekezőszerek vegyi összetételéből az tűnik ki, hogy azok vagy a *burgundi lé* (rézgálicz, szóda) vagy pedig a *bordói lé* (réz-álicz és mész) alkotórészeiből vannak összekeverve.

Ezen védekezőszerek rézgálicztartalma rendszerint igen kevés s a permetezési porkeverékekre vonatkozó használati utasításokban gyakran hangsúlyozott azon állítás, hogy ezen porkeverékekben foglalt réz hatásosabb és nagyobb védelmet nyújt a peronoszporával szemben, mint a közönséges rézgálicz, a hivatalos kísérletek alkalmával nem nyert beigazolást.

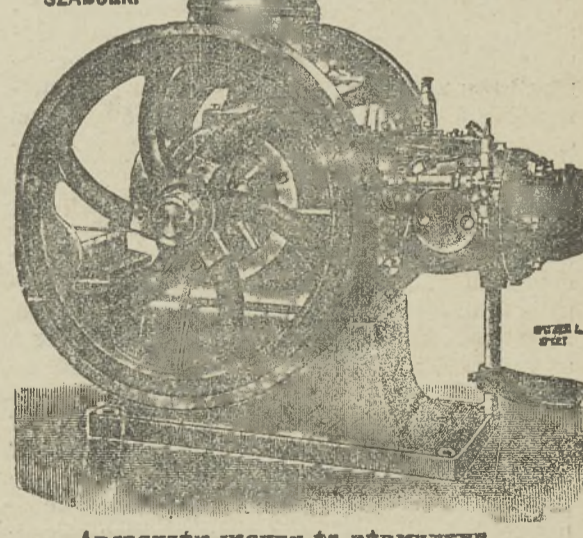
Ezidőszertig tehát a helyesen elkészített *bordói lé* (rézgálicz és mész), ha az idejében alkalmaztatik a legmegfelelőbb és a legolcsóbb védekezőszer.

Sz. G.

## BOLINDER nyersolajmotorok nyersolajlokomobilok

**SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA** cégénél  
Budapest, V. Váci-körút 26 szám.

Sürgőnyozim : SZABÓÉK. Telefon : 76—48 132—50.



ARJOGYÁK INGYEN EN RÉKRENYVA

## EREDETI AMERIKAI

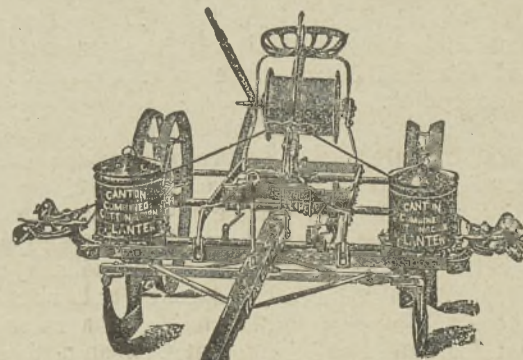
# „SENIOR“ tengeriültetőgép-pel (automatikus négyzet-ültető ké:zülékkal).

ültetett kul oricza a nult év. kedvezőtlen időjárás, hideg tavasz és hónapokig tartó nyári szárazság kétszer akkora termést adott holdanként, mint a régi módszer daczára is szerint megmunkált.

„Minden gazda nagyobb terméseredményt biztosíthat magának.“

Fe:világosítás és árajánlattal szivesen szolgálunk.

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY OF AMERICA, Bpest, V., Váci-út 98.



**POSZTÓ** Uri és női divatszöveteket  
:: ajánl a kivitelű ház ::

**ZEFIR**

Skorkovsky Prokop és fia  
Humpolec, Csehország. Minták ingyen.  
Legújnyosabb árak. Kívánatra az  
uri ötönytököt el is készítetjük.

## HIREK.

**Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye Gazdasági Egyesülete** által a földmivelésügyi miniszter ur által 12 helyen rendezett háziipari tanfolyam a legtöbb helyen bevégeződött. A népies gazdasági előadások azonban folyamatban vannak. Eddig 18 községben tartott népies előadás, melyek különösen az állattenyésztés, legelő és rétápolás és gazdakörök alapítására terjedt ki. Eredménye ezen előadásoknak az, hogy eddig négy helyen alakult állattenyésztési szövetkezet. A tél folyamán mintegy 100 helyen rendeznek különböző módon ismeretterjesztő előadást. Az egyesület az OMGE-vel karöltve négy helyen nagyszabású műtrágyázási kísérletet rendezett a burgonya terjesztés fejlesztése érdekében.

**A Nógrád vármegyei Gazdasági Egyesület** most megtartott tavaszi rendes közgyűlésén jóváhagyván az egyesület múlt évi számadásait, megállapította a folyó évi költségvetést. Majd a titkár számolt be az egyesület múlt évi munkaprogramról. E program szerint az egyesület a mindenirányú mezőgazdasági érdekek megővése és az állattenyésztés fejlesztésére irányuló törekvés mellett a szövetkezésben rejlő erő felhasználására minden téren törekszik, a miért is az egyesület különösen hitelszövetkezetek, gabonarakarszövetkezetek és földbérlet-szövetkezetek alakítására fog törekedni. E mellett tovább szervezi a gazdaköröket. Az állattenyésztés fejlesztése érdekében a községek közötti tényezőálatok beszerzésére az egyesület 7030 korona segélyt osztott szét. A takarmánytermesztés érdekében a nagymértékű arankakártétel megakadályozása céljából a közgyűlés megbizta titkárát, sőt köteletségévé tette, hogy a vetőmag eladása terén a kereskedők visszaélései ellen, valamint nyáron át az aranka szántóföldi irtása végett aanyag gazdák ellen a hatóságoknál a legszigorúbb intézkedések megtételét szorgalmazza.

**Liszt kiviteli bank Oroszországban.** Az orosz molnárak Moszkvában kongresszust tartottak, a melyen a tanácskozás főtárgya a liszt-exportnak a kormány által mikénti előmozdítása volt. A molnárak egy liszt kiviteli bank alapítását tüzték ki célul, s a kongresszuson fel is olvasták egy a lisztexport közvetítését elfogadni hajlandó nagy orosz bankkal kötendő egyezség tervezetét, a melyet egy külön bizottság dolgozott ki. A tervezet fölött azonban a kongresszus nem határozott, mivel a lisztexport kérdését a gazdák, molnárak és a gabonakereskedők kiküldöttjeiből az őszi összehívott kongresszuson együttesen kívánják tárgyalni. A tervezet főbb pontjai a következők: A bank ügynökségeket tart fenn mindazonokon az angol és kontinentális nagyobb liszt-piacokon, melyek az orosz lisztexport tekintetében számba jöhetnek. Létesít továbbá Szentpétervárot, Libauban, Revalban, Odesszában, Nikolajevben, a Don mellett Rostovban és a szükséghez mérten még más orosz kikötővárosokban is ügynökségeket s ezek lesznek megbízva a liszt szállításával és beraktározásával annak az elszállítás időpontjáig, a vonatkozó fizetések teljesítésével stb. A bank Szentpétervárott központi irodát létesít s azt a kivitel általános vezetésével bizza meg. Ez az iroda a lisztre kölcsönöket is fog adni és intézkedéseivel fejleszteni fogja a liszt exportját. A kongresszus tanácsa ezeken kívül egy ügynököt is fog alkalmazni, a kinek az lesz a feladata, hogy Londonban a kereskedelem mozzanataira felügyeljen és ott a bank közreműködése mellett a liszt eladásáról gondoskodik.

**A kenyérárak hatóságilag nem állapíthatók meg.** Egyik vármegye alispánja a járás összes községeire nézve elrendelte, hogy a kenyéremüeket részletes eladásnál csak súly szerint szabad kimérni és egyidejűleg a kenyérárakat is megállapította s az árjegyzéknek az eladás helyén leendő kifüggesztését elrendelte. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a másodfoku iparhatóság véghatározatát abban a részben, melylyel a kenyérárakat megállapította, törvényes alap hiányában megsemmisítette, mert

az iparhatóság csak azt rendelheti el, hogy a kenyéremüekre nézve a részletes eladásnál az árak súly szerint az eladási helyeken kifüggesztessenek, a cikkek árainak szabályozására ellenben a törvény alapot nem szolgáltat, a mennyiben annak 53. §-a csak a marhahús árának megállapítására nyújt módot.

**Gazdasági előadások.** A Sopronmegyei Gazdasági Egyesület a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületével és a Sopronmegyei Gazdatiszti körrel karöltve e hó 24-én és 25-én tanult gazdák részére gazdasági előadásokat rendezett, Bakó Gábor a répbagórról és az elleni védekezésről tartott előadást, Gyárfás József a múlt évi növénytermelési kísérletek eredményeiről és különösen a sortrágyázással tett tapasztalatok tanulságairól. Dr. Zaitschek Arthur a tehenek helyes takarmányozásáról, Kovácsy Béla a sertés tenyésztés új irányáról és különösen a Lincolnshire sertésről, Ujhelyi Imre a német lapály-marháról, az angol marháról és az állatok kiválasztásáról meg takarmányozásáról tartott előadást. — A Barsmegyei Gazdasági Egyesület karöltve a minap Léván gazdasági előadásokat rendezett. Előadást tartott Ujhelyi Imre a lapály-marha és angol tejelőmarha importjának jelentőségéről, Rázsó Imre tanár a cukorrépa termesztés és műtrágyázás terén fölmerült újabb tapasztalatokról, Bánvárh Sándor tanár a fejőtehén okszerű takarmányozásáról és ifj. Sporzon Pál a talajművelésről. — A Balatoni Szövetség gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszter megbízásából 160 népies gazdasági előadást és felolvasást rendez a balatonparti községekben mely a legkülönbözőbb gazdasági és társadalmi kérdéseket öleli fel. Gazdasági tanfolyamot is tart a szövetség 4 községben.

**Sopronmegyei Gazdaszövetségek.** Vármegyénkben a tél folyamán Sopron vármegyében 9 gazdaszövetség alakult és ez is mutatja, hogy a kisgazdák szervezkedése erőteljesen meg végbe a Sopronmegyei Gazdasági Egyesület vezetése alatt. A Sopronmegyei Gazdasági Egyesület kötelékében ezekkel együtt ezidő szerint 60 gazdaszövetség van mintegy 3000 taggal.

**Helyes szövetkezeti mozgalom.** Hogy a produktív szövetkezetek hasznának felismerése a földmivelő osztály kebelében mennyire lendületesen van és hogy ennek a gazdasági haladás javára mennyi az eredménye, azt az alábbi közlések is eléggé bizonyítják: A felsőcsernátoni gazdakör néhány év alatt tagjai között állatbiztosító, gépbeszerző, gabonarakár és gyümölcsértékesítő szövetkezetet szervezett. Saját otthont épített, a hol a lakosság gazdasági nevelést kap. A biharmegyei mezőgyámi gazdakör földbérlet szövetkezetet alakított és a szövetkezi földön intenzív gazdálkodásra törekszik. A somogymarcali gazdakör az elhanyagolt községi közlegelőt helyezte több évi kitartó munkával jókarba és olyan állatanyagot importált mely ma sokban emeli a lakosság jólétét. A földmivelésügyi miniszter ezeket a helyes irányu kezdeményeket, a hol arra szükség volt, államsegélylyel támogatta.

**A dohánytermés Temesmegyében.** Temesvárról jelentik: A temesvári dohánybevéltó bizottság a vármegye, Billéd és Perjámos torontalmegyei községek dohánytermelőinek összesen mintegy 5000 métermázsza termését körülbelül 300 ezer korona áron most váltotta be. Ebből 4000 mm. volt a kertidohány, melyből a legjobb átlag a báró Manassy-Barcó György volt. A dohánykistermelők közül az ujbessnyőieknek és az orczifalviaknak volt a legszebb rétháti dohánjuk.

**Főzelék konzervek kivitele Angliába.** A londoni osztrák-magyar kereskedelmi és iparkamara jelentése szerint Angliába és az angol gyarmatokba főzelékkonzervek kivitelére kedvező alkalom kínálkozik. Ezen kivitelnél főleg a hosszú bab, borsó, velőborsó és egyéb velőkonzervek jönnek figyelembe. Az itteni piac egy legfontosabb kellyét képezi, hogy a piacra kerülő konzervek zöld állapotban legyenek és színüket megtartsák. A szóban forgó főzelék konzerveket a melyek sósvízben kerülnek forgalomba, ez időszereint főleg Olaszország, Franciaország, Amerika és Belgium szállítják. Ajánlatok küldendők.

**Új foszfáttelepek.** Franciaországban D. Levat bányamérnök a Pyrenei-hegyekben a devoni formációk felső rétegében hatalmas foszfát rétegekre bukkan. A lelhely L'Ariège Lacabasses és Foix között közvetlen közel a spa-

nyol határnál van. A foszfát réteg vastagsága 10 méter és 65 százalék hárombázisú foszforsavat tartalmaz.

**A tolnamegyei kivándorlók utlevél-óvadéka.** A kivándorlást szabályozó 1909. évi II. t. c. a hadkötelesek és az állításkötelezettség alatt álló ifjak kivándorlási engedelmét óvadékhoz köti. Ezek az óvadékok az illetők vagyoni viszonyaihoz képest, noha csak 100—300 korona közt váltakoznak, mégis mivel nagy számban akadnak ilyen óvadékköteles kivándorlók, évenként tetemes összegre rug az így befizetett összeg. Tolnamegyében a múlt évben 231 egyén 27.000 korona óvadékot helyezett letétbe. Ebből az összegből a visszaérkezett kivándorlóknak visszafizettek kamatokkal együtt 4447 koronát, a kivándorlási alapba pedig 6136 korona 55 fillért szolgáltatnak be.

**A filloxera a homoki szőlőkben.** A veszélyes filloxera rovarról a futóhomok teljesen mentesek. Alföldi homokunkban, mely kevés értékkel bírt kihalásnak szempontból a földmivelésügyi minisztérium vezetésével igen szépen sikerült szőlőültetvényeket létesítettek. Homoki csemegeszőlők és borunk ismertté és elismertté lett nemesak itthon, de a külföldön is. A homoki szőlőbirtokosok azonban azt a szomorú tapasztalatot tették, hogy a kecskeméti, nagykőrösi, továbbá a szegedi és szabadkavideki homoki szőlőkben is megjelent a filloxera. A vékony tápszívó gyökereket ugyan a homoki szőlőkben nem bántja a filloxera, de a főgyökéren tartózkodik és a tőkét táplálkozásában annyira akadályozza, hogy a termés mennyiségében már megérezhető a rovar kártétele. Még nagyobb baj, hogy a homokon át a rovar nem képes egyik tőkeről a másikra átmászni, szárnyassá válik és így repül egyik tőkeről a másikra és így létesülnek egész foltok, hol a szőlő vegetációja hanyatlal. Most kérdést intéztek Franciaországba a montpelliéri gazdasági és borászati tanintézet igazgatójához és a Compagnie des Salins igazgatóságához, hogy náluk is hasonló tapasztalatok-e? Értesítés szerint a földközi tengerparti homoki szőlőkben nincs filloxera, de van valamivel feljebb, oly helyeken, a hol a talaj nem egészen futóhomok, hanem igen kevés agyagos alkatrész is van benne. Ilyen helyeken ép úgy gyérik a szőlőt szénkénnel, mint a nem immunis homokos és agyagtalajjal bíró hegyi szőlőket, ha azok nem amerikai alanyon álló oltványtökökkel lettek telepítve.

**A magyarországi folyók csatornázása.** Magyarország négy nagy folyója, a Duna, Tisza, Dráva és Száva összesen 2106 kilométer hosszúságban szabadon hajózható. A mellékfolyók azonban, miként az idevágó tanulmány megmutatta, nem hajózható szabadon, hanem csak duzzasztó gát és csege építésével, vagyis csatornázás segítségével. A csatornázható vízfolyások a következők: a soroksári Dunaág 55 km., a Vág folyó 68 km., a Sió 110 km., a Temes 87 km., a Béga 153 km., a Kulpa 135 km., a Szamos 65 km., a Bodrog 65 km., a Sajó 115 km., a Kőrös 140 km. összesen 893 kilométer hosszúságban. E vízfolyások csatornázását a vízi beruházásról szóló törvény biztosítja úgy, hogy ha a munkát végrehajtják, a szabadon hajózható folyókkal együtt 3000 km. vízfolyásunk lesz hajózható. Jelenleg folyamatban van a Béga csatornázása, alsó szakasza már átadott a forgalomnak, megkezdték a Kőrös csatornázását; egy gát és csege készen van rajta s a Sajó csatornázásához most készül a terv.

**A vágvölgyi vizmű.** Beöthy László kereskedelemügyi miniszter e napokban Trencsén vármegyére nagy küldöttségét fogadta. A küldöttség nevében Szalavszky Gyula elmondta, hogy olyan nagyszabású tervvel járulnak ezúttal a miniszter elé, a mely nemesak megyei, hanem valóssággal országos érdekekkel bír azaz, hogy a Vág vize értékesíttessék olyan nagyarányú erő kifejtésre, a melynek révén Magyarország északi részében az ipar óriási föllendülése várható. Kéri a kereskedelemügyi kormányt, hogy támogatásával juttassa a megvalósulás stádiumába ezt a tervet. A kereskedelmi miniszter válaszában kijelentette, hogy teljes mértékben méltányolja a küldöttség kérelmét és nagyon jól tudja, hogy a szóban forgó kérdés megvalósulása csakugyan országos érdekü. A vízi erők kihalásáról véleményét ismerhetik, mert hiszen már budgetbeszédében is kijelentette, hogy elsőrendű köteletségének fogja ösmerni a vízierők értékesítését.



**Faragó Béla** cs. és kir. udvari szállító Zalaegerszegen megjelent mag- és csemeterjegyüket kívánatra ingyen megküldi az ez ügyben hozzá fordulóknak.

A takarmányrépáknál leginkább azok tápérték hozamára kell a súlyt fektetni s ha e szerint összehasonlítjuk az egyes fajtákat kitűnik hogy „Zuckerwalze” nevű kisholdaként 60—100 kor.-val nagyobb hasznot hajt habár magja csak 1—3 kor.-val drágább ügyeljünk arra, hogy csak eredeti magas nivón álló tenyészetből szerezzük be a magot; tehát Friedrichswerth-ből, nehogy csalódjunk.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen szerszámkenőcsöt hoz Benes Testvérek vegy. gyára Győr forgalomba. Ezen szerszámkenőcs, mely minőség tekintetében páratlanul áll, mindennemű bőr és lószerszámot rendkívül tartóssá tesz, a szerszámnak szép fényt ad és vízhatlanná teszi. A szerszámkenőcs mint kitűnő boxcrème is használható.

Allatápolás. Azon czégek közt, a melyek lósportcikkék és állatgyógyászati készítmények előállításával és forgalombal hozatalával foglalkoznak, kétségtelenül az első helyet Kwizda Ferencz János czég Korneuburgban foglalja el. Ezen jóhírnevű üzlet 1853 óta arra törekedik, hogy a loápolás és lósport terén csak a legjobb készítményeket hozza forgalomba. Kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve küldi meg szép képes árjegyzékét, melyben a sportkedvelő nem egy gyakorlati újítást fog találni.

**Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele.** A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” üzletmüködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e czélra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendeltetése kizár minden nyereszkesedést, miért is maga parcellázási czélokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telek-könyvi és mérnöki) lebonyolítására és e czélra megbízottját a helyszínére kiküldi, a ki az összes teendők ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondoskodik: Parcellázási czélra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-u. 2. szám.) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségrészesedést nem igényelvé, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, a hogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre, egy összegben megkapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincs. 6. Az összes költségek előlegezettek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adatnak. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

**APRÓK.**

Az amerikai mezőgazdaság jövője. A washingtoni Board of Agriculture egyik statisztikusának véleménye szerint az Amerikai Unió mezőgazdasága még csak ezután fogja fénykorát megérni. Ha pedig ez a vélemény valóra válik, hát az nagy bosszuságára és kárára is lesz Európa agráriusainak, akik nemcsak az árak devalvációjával lesznek érdekeikben megtámadva, de a mellett még a versennyel is erős küzdelmet lesznek kénytelenek megvívni. Texas és nemrég az államok sorába felvett „Indianteritorium” például maguk oly gazdag termést arathatnak, amiből az egész Unió gabonaszükséglete fedezhető. Ép ezen fontemlített államokban fekvő mérhetetlen és paragon heverő területeknek következménye az, hogy újabbban a farmerek száma évről-évre sokkal nagyobb

számban növekedik az iparüzők számánál. A földmivelés oly rohamosan emelkedik, hogy 1906-ban 80 millió, 1907-ben pedig 130 millió dollárral kedvezőbb volt az eredmény bármely eddigi maximális aratásnál s a növekedés és javulás azóta is folytonos. És bár, például a szénatermelés sokkal nagyobb eredményt ért el, mint ezelőtt valaha, az árak mégis az eddigiek-nél sokkal magasabbak. A földmivelés rohamos fejlődésével karöltve jár az állattenyésztés felvirágzása is. A mult évi statisztikai főlvétel szerint Georgiában az állatlólmány árterke 3 millió, Pensylvániában 7 millió, Kansasban 10, Nebraskában pedig 22 millió dollárral növekedett és eszerint például Kansasban 24, Nebraskában pedig épen 41 százalék az értéknövekedés arányszáma. Ez csak egy-két kiragadott adat, holott a helyzet a többi államokban is egyre javul. Szóval Amerika az emberiség paradicsomává készül átalakulni, ahol elképzelhetlen bőség és gazdagság üt lanyát. Mi drágasággal és élelmszerű inséggel küzdő európaiak irigykedve nézelünk az Oceánon túlra, olt már megtalálták az olcsó tömegtermelés nyitját.

**Tüvészokozta rügyfakadás.** A párisi biológiai társaság legutóbbi gyűlésén Laurent tanár érdekes megfigyeléséről számolt be. Páris valamelyik külvárosában mult évi október hónapban tűz ütött ki, a mely elhamvasztotta a kerti házat. Természetesen a szomszédos fák egykissé megpörkölödtek, de egyéb bajuk nem történt. Néhány alma- és körtefa, meg egy pár csenevész orgonabokor esett legközelebb, mintegy 50—50 méternyire a tűzhöz. Egy hónap multán, tehát november végén azonban, nagy meglepetésre, ezek a fák egymásután nyiladozni kezdtek és nem sokára egészen virágba borultak, akár csak tavasszal. Laurent az okát kereste ennek a ritka természeti jelenségnek és úgy találta, hogy Giard francia biológus által leirt esettel van dolgunk. Vannak ugyanis növények, a melyek teljesen ha kiszáradtak is, de ha nedvesség éri őket a sejtek ismét életképesek lesznek és gyors szaporodásnak indulnak. Nem új tümenynyel állunk tehát szemben és hasonló esetre több példa is volt már, sőt a kertészek a növények e tulajdonságát sokszor előnyösen értékesítik is. A leirt esetben is az történt, hogy a nagy hőségben az elpárolgás következtében sok nedvességet veszített ugyan a fa, de a tüzre ontott sok vízből gyökerein keresztül bőven pótolta a vízvesztéséget s a sejtek mohón vették föl a nedvet, a mely megindította szaporodásukat.

**KERESKEDELEM, TŐZSDE.**

**SZESZ.**

A szeszüzletben e héten változatlan szilárd irányzat uralkodott és élénk vételkedv mellett a szeszárak szilárdan zárulnak.

Elkelt *finomított szesz* nagyben adózva 223.50—224.— kor. és 84.50—85 kor. adózatlanul.

*Denaturált szesz* változatlan és hordóval együtt kötésre 74—74.50 koronáig kelt el.

*Mezőgazdasági szeszgyárak* részéről gyér kínálat uralkodott és a kínált tételek 77—78 kor. találtak vevőre fix áraban és 1.50—2 kor. jegyzésen alól. Új termelési időszakra is történt több kötés jegyzésen alól.

Bpsten a kontingens nyersszesz ára 78.—79.—K.

**Budapesti zárlatok nagyban :**

- Finomított szesz adózva 223.50—224.— K
- Finomított szesz adózatlan 84.50—85.— »
- Élesztőszesz adózva 223.—223.25 »
- Élesztőszesz adózatlan ————— »
- Nyers szesz adózva 221.50—222.— »
- Denaturált szesz 74.—74.50 »

**Budapesti takarmányvásár.** (IX. kerület, Mester-utca, 1912. március 1-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok» részére.) Felhozatott a szokott községekéből 150 szekér réti

széna, 14 szekér muhar, 14 szekér zsupszalma, 24 szekér alomszalma, 4 szekér takarmányszalma, — egyéb takarmány 17 szekér (luczerna és zabosbükköny stb.), 500 zsák szécska.

A forgalom közepes.

Arak q-ként fillérben a következők:

Réti széna I. r. 880—1000, réti széna II. r. 680—840, réti széna csomagolásra 500—540, muhar 880—1040, zsupszalma 400—520, alomszalma 300—360, takarmányszalma 380—440, tengeriszár ———, egyéb takarmány ———, zabosbükköny 880—1000, lóhere ———, luczerna ———, köles ———. sarju ———, szalmaszecska ———. Összes kocsiszám 245. Összes súly 294.000 kilogramm.

**LISZT.**

A Lujza s a Király-malom részvénytársaság jegyzései.

Dara (griz) —., 0. sz. királyliszt 34.60, 1. sz. lángliszt 34.00—2. sz. lángliszt 33.40, 3. sz. zsemlyeliszt (külns.) 32.80, 4. sz. zsemlyeliszt 32.20, 5. sz. kenyérliszt, feh. 31.60, 6. sz. kenyérliszt 31.00, 7. sz. kenyérliszt, közép 30.40, rozsliszt I. 29.80, rozsliszt II. 28.00, rozsliszt III. 28.20, korpá, finom 16.80, korpá, durva 16.80 K mm. Tengerliszt —28—28, tengerikása —30—32 K kg.

**Napijelentés a gabonatőzsdéről.**

1912. február hó 22-én.

Gyenge kínálat mellett a malmok ma mindössze 8000 mm. búzát vásároltak, csendes irányzat mellett 2 és fél fillérel olcsóbb árakon. — Rozs 5 fillérel olcsóbb takarmánycmüekben szintén csendes az irányzat, az árak visszaestek.

Köttetett:

**Buza.** *Tiszavidéki:* 1400 mm. 81.5 kg. kg. 24.35 K 1000 mm. 81 kg. 24.38 K, 300 mm. 80.5 kg. 24.40 K, 100 mm. 80.5 kg. 24.40 K, 100 mm. 80.5 kg. 24.25 K, 200 mm. 80 kg. 24.25 K.

*Fehérmegyei:* 150 mm. 80 .5 kg. 24.10 K. *Pestvidéki:* 400 mm. 81 kg. 24.25 K, 150 mm. 81 kg. 24.20 K, 100 mm. 80.5 kg. 24.25 K, 500 mm. 80 kg. 24.18 K, 600 mm. 80 kg. 24.18 K, 100 mm. 80 kg. 24.18 K, 300 mm. 80 kg. 24.15 K, 400 mm. 79 kg. 24.— K, 200 mm. 78 kg. 23.60 K.

*Bácskai:* 3040 mm. 77.7 kg. 23.64 K. *Felsőmagyarországi:* 100 mm. 80 kg. 24.05 K. **Rozs:** 300 mm. 20.60 K, 300 mm. 20.55 K, 200 mm. 20.50 K, 200 mm. 20.75 K, mind kp. p. **Zab:** 150 mm. 20.30 K, kpf., mellett. **Tengeri:** 200 mm. 18.— K, kocsira, 100 mm. 18.90 K, Kőbánya, 100 mm. 18.90 K, ab Kőbánya. Az árak 100 kg.-kint értendők.

**Határidőárak.**

(Déli zárlat.)

- Buza áprilisra . . . . . 23.48 K
- Buza májusra . . . . . 23.32 »
- Áprilisi rozs . . . . . 20.84 »
- Zab áprilisra . . . . . 20.04 »
- Tengeri 1912. májusra . . . . 17.46 »

**Készáru-tőzsde 1912. március hó 1-én.**

Fajta	Hektoliterenkint súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapestén		Hektoliterenkint súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapestén	
		Kor.-tól	Kor.-ig		Kor.-tól	Kor.-ig
<b>Buza:</b>						
Tiszavidéki . . . . .	75	—	—	79	23.65	23.90
" . . . . .	76	—	—	80	23.75	24.10
" . . . . .	77	—	—	81	23.95	24.20
" . . . . .	78	23.80	23.60	82	—	—
<b>Fehérmegyei:</b>						
" . . . . .	75	—	—	79	23.50	23.80
" . . . . .	76	—	—	80	23.65	23.90
" . . . . .	77	—	—	81	23.75	24.—
" . . . . .	78	23.20	23.45	82	—	—
<b>Pestvidéki:</b>						
" . . . . .	75	—	—	79	23.50	23.80
" . . . . .	76	—	—	80	23.65	23.90
" . . . . .	77	—	—	81	23.80	24.—
" . . . . .	78	23.20	23.45	82	—	—
<b>Bánsági:</b>						
" . . . . .	75	—	—	79	23.65	23.90
" . . . . .	76	—	—	80	23.75	24.—
" . . . . .	77	—	—	81	—	—
" . . . . .	78	23.80	23.60	82	—	—
<b>Bácskai:</b>						
" . . . . .	75	—	—	79	23.65	23.90
" . . . . .	76	—	—	80	23.75	24.—
" . . . . .	77	—	—	81	—	—
" . . . . .	78	23.80	23.60	82	—	—
<b>Rozs elsörendü új középminőségű (új)</b>					20.80	21.—
<b>Árpa takarmányúru elsörendü másörendü</b>					20.50	20.70
<b>Köles elsörendü (új) középminőségű (új)</b>					20.—	20.60
<b>Zab elsörendü (új) középminőségű (új)</b>					20.70	20.90
<b>Tengeri belföldi új román v. bolgár</b>					20.10	20.50
<b>Repezekáposzta</b>					18.20	18.50

**SALVATOR** kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás  
 vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúviz.  
 Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerházakban. **SCHULTES ÁGOST** Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY L.**  
 Felelős szerkesztő: **BUZZI F. GÉZA.**  
 Társzerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN**

**Tolnamegyében** min'egy 1400 m. hold **elsőrendű szántó föld, Biharmegyében** 560 m. hold **többnyire szántó föld egy tagban**, avagy kisebb nagyobb részletekben eladó.

**Dunántúli megyékben** több kisebb-nagyobb birtok eladó.

**20.000**, továbbá **15.000** holdas birtok **megvétele** re kerestetik, melynek túlnyomó része jóminőségű szántóföldnek kell hogy legyen. Cukorrép termelésre kiválóan alkalmas **kb. 15.000 holdas** birtokot hosszabb időtartamra haszonbérletre keresünk.

**Magyarország északi részén** nagy kiterjedésű erdőbirtok eladására nyertünk megbízást, melyből a szántóföld mintegy 3000 holdot tesz ki. Az erdő külön is eladás tárgyát képezheti, mely erdő nagy része szántófölddé alakítható.

**Parcellázásra alkalmas birtokot veszünk.**

Ajánlunk a legkiválóbb **queilnburgi répamagokat** és pedig **vauriac, oberndorfi, eckendorfi, olajbogyó sárga, Mamuth** örös takarmányrépamagokat. Arankamentes eredeti **Stájer lóherét** és lucernát, a legnemesebb fajokat gondosan tisztítva és kiválóan **csiraképeseket**.

Szállítunk mindennemű **gazdasági gépeket, olajat, zsiradékot, műtrágyát, ralfiháncsot, kékkövet, zsákokat és ponyvát.**

Birtokokra törlesztéses **kölcsönt és mezőgazdasági hitelt** nyújtunk előnyös feltételek mellett.

**A „Nemzeti Pénzváltó r. t. Parcellázó osztálya“** **BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 1. (HAAS-PALOTA.)**

HERKULES IDOMVASABLA

**Sodronyüveges istállóablak.**



Mindennemű kertészeti és gazdasági építkezésekről szakszerű költségvetésekkel készséggel szolgálunk. Mindennemű vasszerkezeti munkákat elvállal és elkészít:

**FARKAS ÉS TÁRSA**  
vasszerkezeti gyára  
**BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 8.**  
Telefon 82-70. — Kérjen ingyen árjegyzéket.

HERKULES IDOMVASABLA



### Eredeti Hanna vetőárpat

a párisi kiállításon „Grand Prix“-vel kitüntetve, megvétele ajánlja **Kubicek Ferenc** földbirtokos, **Cellechovitz, Prossnitz** mellett **Morvaországban**,



**Tűzálló kaszák** minden nagyságban, kézi vaskazeták új és használt, 100 pár díszlőszerszám, mell- és kumet, ezüst- és aranydíszítésűek, mindentéle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lotakarók, régi és új esőköpenyegek, halinacsizmák, zöld munkás-zubbonyok, mindenféle uni ormisok, livrék, férfi-, női- és gyermek-nyergesek, régi és új fegyverek, kardok és puskák, másoló prések, gyepelőszárak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban, mint bárhol kaphatók. **Wien, IX., Trödlerhalle 105.** Telefon 20745. — A küldemény utánvétellel eszközöltetik. — Nem alkalmas tárgy kiseréltetik. — Az államtisztviselők szállítója. — Kérem ügyelni a 105. számra.

# Termeljünk többet!!

Ha kukoriczatermelésének jövedelmét tetemesen fokozni óhajtja, rendezkedjék be a kitünően bevált, gépüzemű **amerikai rendszerre. Vesse kukoriczáját az**



**„Avery Junior Planter“**

preciziós négyzetültetővel, művelje az

**„Avery Junior Weeder“**

rugalmas fogu gyomirtó és porhanyító géppel s a fejlődés későbbi időszakában az

**Avery Junior Cultivator**

kapálógéppel.

**Tetemes mag- és munkamegtakarítás, a kézierő teljes kiküszöbölése és fél költség mellett dupla termést fog elérni.**

Fenti eszközök kizárólag cégünknel kaphatók.

Kérjen ismertető leírást.

**Bächer Rudolf, Melichár Ferencz.**

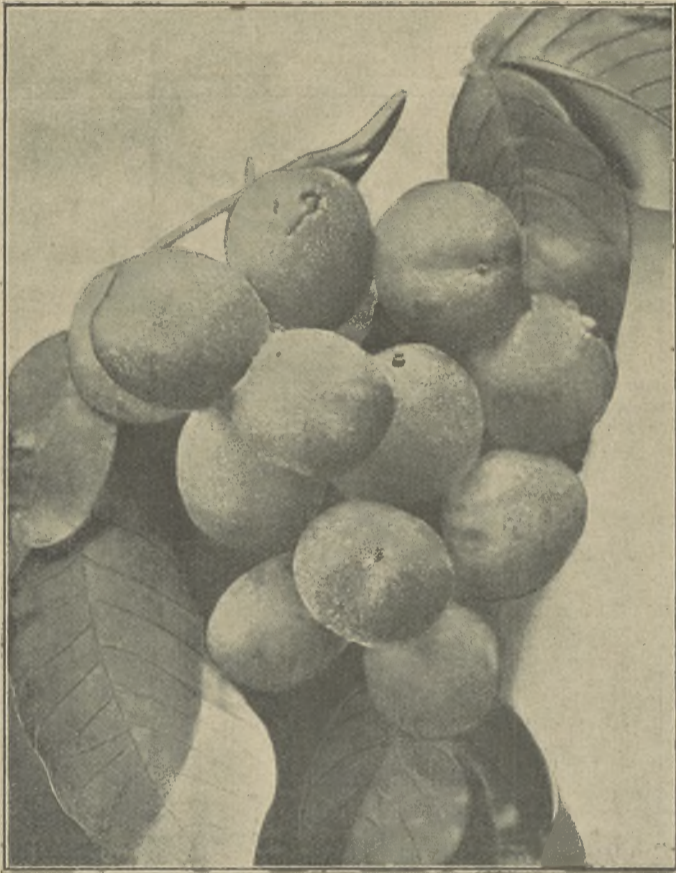
Magyarországi vezérképviselő:

**SZÜCS ZSIGMOND, Budapest, VI., Nagymező-u. 68.**

**FRANK BERNÁT, Tapolca** (Zala m., Balatonvidék) ajánlja saját telepén termelt nagymennyiségű **szőlőoltványait, riparia portalis** alanyon, legjobb bor és legnemesebb csemege fajokban. Oltványaim jól sikerültek, szép hajtással és dugyökézzel bírnak.

**Szegkorábbi székely tengeri vetőmag** kapható vevő zsákjaiban, ab vasut, métermázsánként **24 K-ért** utánvéttel **Intze Kálmánnál, Uzon** (Háromszék megye).

## A kertészet csodafaja fürtös diófa!



Ezen diófaj bőtermőségéről 1904. év szeptember 12-én 76. ügyszám alatt közjegyzői hitelesítést vettem, mely szerint **5 fürtön vagy nyélen 60, azaz hatvan drb diót** mutattam be. Azóta lefolyt nyáron **13 diós fürtök** is voltak a fán. Megérdemli ezen faj, hogy minden házikertben, szőlőben, nyaralóban legalább egy fának hely kerítessék. Tavaszra kiadható 4-5-6 éves csemeték készlete korlátozott. A fa gyorsnövésű teljesen télálló, gyönyörű árnyék- és haszonfa.

**BUDING ADOLF, Billéd** (Torontál megye.)

## A szőlő trágyázása.

Irta: **Ordódy Lajos.** — Ára **3 korona.** Ajánlott küldéssel **3.45 korona.** Utánvétellel küldve **3.65 korona.** Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megszerezhető a **Gazdasági Lapok** kiadóhivatalában, **Budapest, IV. Múzeum-körút 7.**

Minden költséget kizáróan, a szerkezeti tökéletesség és gazdaságosság legmagasabb fokán álló benzinkomobílok, cséplő-készletek, fekvőleges benzín és nyersolajmotorok, Diesel-motorok, szivógáztelepek, továbbá a hírneves szab. „Kincsem” vetőgépek, erőhajtásu morzsolók, lóheretű és minden egyéb gazdasági gépek legolcsóbb bevásárlási forrása



## Szücs Ödön

mezőgazdasági és ipari gépkereskedelmi vállalatánál **BUDAPEST,** VI. k., Nagymező-utca 66. sz. Árjegyzékkel, prospektusokkal és költségelőirányzatokkal kívánatra ingyen szolgál

### Elsőrendű magyarfajú

**Erdélyi jármosökrök,** ugyszintén **1 és 2 éves magyarfajú Erdélyi ökörborjúk**

minden időben nagy választékban kaphatók **ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt,** (Szolnok-Doboka megye.)

### Eladó

egy Furioso XXIII. után nevelt gesztenyepaj, hibátlan 5 éves **ménló,** 167 cm. magas, angol telivérre való áttérés miatt. Ivadéka megtekinthetők. Czim a kiadóhivatalban 717. szám alatt.

### Duppai zab,

bőtermő, 52 1/2 kg. hektóliterenként. Kötő minőségű és színű vetőmagnak. Ameddig a készlet tart, kapható a simongáti ura, dalomból mm.-ként **24 K-ért,** vevő zsákjaiban, utánvét mellett vagy előre fizetve. Legkisebb rendelhető quantum 5 mm. **Simongáti uradalom felügyelő-sége, NAGYATÁD** (Somogy megye).

### Eladó.

Egy egyjártu 32 hüvelyk átmérőjű kövekkel ellátott daráló malom, melynek munkaképessége naponként 30 mmázsa, jutányosan eladó. **Losonczy sertéshizlaló vállalat.**

**„MILL” TELEP NAGYOSZ**  
KÖZÉPEUROPA LEGNAGYOBB SZŐLŐ-IS-KO-LÁ-JA.

Galambos Sándornál, Obecsén kapható

### elsőrendű arankamentes luczernamag,

azonnali vagy tavaszi szállításra. Ára kilogrammonként **1 korona 40 fillér** (50 kg. és azonfelelő vételeknél). **Lucz-rnason** tartóit az obecsei előjáróság lépésről-lépésre tüzetesen átvizsgálta és **hivatalos bizonylattal** igazolta annak

**arankamentességét.** A ki teljesen megbízható forrásból kiváló minőségű gyökeres szőlőoltványokat akar beszerezni, kérjen tőlem árjegyzéket.

### Préselt

**buzaszalmát és zabszalmát** szállit elsőrendű minőségben és legolcsóbban

**Ehrenreich Béla Zombor.**

### Steier vörös lóheremag,

eredeti vetés, magas fekvésű vidékekről, viharálló, selyemmentes, származása bizonyítvánnyal igazoltatik, plombálva küldetik szét, 50 és 100 kg. mennyiségben, 2-20 koronával kilogrammonként, zsakkal együtt, míg a készlet tart, Graz déli-vasut állomásától. 500 kg.-os rendelésnél 2.10 korona, 1000 kg.-nál 2.05 korona. Tiszaság, csiratépsőség és származás garantáltatik. Minta kívánatra ingyen küldetik. **Verband der landwirtschaftlichen Genossenschaften in Steiermark Graz, Franzensplatz 2.**

## SZESZGYÁR

alapításához (kb. 4000 hl. term.) **keresek uradalmat,** mely a gyár több évre terjedő

**répaszükségletét szerződésileg biztosítja.** Vállalkozó nagyobbszabásu szeszgyárát az **uradalom területén**

építené fel. Szives ajánlatokat kérek: **„Szesz-Répa 32683” sz. alatt:**

**SCHWARZ JÓZSEF** hirdetési irodájába: **Budapest, Andrassy-ut 7.**

## Eladó.

Sorfának való 3-4 éves jegenyefa; 4000 drb fekete; 500 drb sironia és 6000 drb sudár jegenye. Venni szándékoznak készséggel szolgál felvitá-gosítással a **faddi gazdaság.** Posta és távirada **Fadd** (Tolna m.).

### Erdélyi Kereskedelmi Társaság

**Fodor és Társai** megbízásokat elfogadnak **jármos ökrök, tinók,** sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelőség mellett, gyorsan és jutányosan, direkt forrásból közvetítik. **Czlm: Erdélyi Kereskedelmi Társ. Kolozsvár, Kossuth-Lajos-utca 37. sz. alatt.** — Telefon 311. Interurban

## Eladó

**2 cséplőgarnitúra.**

Bérletem megszűnése folytán eladom egy 10 lóerejű, a MÁV. gépgyárban készült és egy 8 lóerejű cséplőgarnitúrát, szalmakazalozókkal, tűzecsken-dőkkel, teljesen mindegyik állapóiban, mindegyikhez külön javításhoz való sok szerszámmal, mindkettő 1910-ben lett nyomtatva, Bővebbet tulajdonosnál:

**Gutman Mór Sátor-Alja-Ujhely, Széchenyi-tér 23. sz.**

# HIRDETmény.



Ezennel közhírré tétetik, hogy a **Magyar Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték** (XXIX. sorsjáték) **6. osztályának** húzásai f. évi márczius hó 20-tól április hó 18-ig tartatnak meg, még pedig a következő napokon:

**márczius: 20, 21, 22, 23, 26, 27, 29, 30, április: 2, 3, 4, 6, 9, 10, 12, 13, 18-án.**

A húzások a négy első napon 1/9 órakor, a többi napokon 9 órakor kezdődnek és a **magyar királyi ellenőrző hatóság** és **kir. közjegyző** jelenlétében nyilvánosan történnek a **M. kir. szab. Osztálysorsjáték húzási termében.** A sorsjegyeknek a 6. osztályra való megújítása a játékterv szerint, minden igény különben elvesztésének terhe alatt, **1912. évi márczius hó 13-ig** eszközözendő.

Budapest, 1912. évi márczius hó 3-án.

**Magyar Királyi Szabadalm. Osztálysorsjáték Igazgatósága.**

Tolnay.

Hazay.

# Takarmányrépamag.

Néhai gróf Pálffy János hagyatékához tartozó Pozsony vármegye Szárazpatak intézőségi kerületében 6 métermázsa sárga bogó kg.-ként 2.10 kor., Alsónyárasd intézőségi kerületében pedig 12 métermázsa oberndorfi sárga kg.-ként 2.40 kor. kiváló minőségű répavetőmag, míg a készlet tart, eladó. Vételár beküldése ellenében 5 kilón felül bármily mennyiségben a megrendelést közvetlenül az illető uradalmi intézőség eszközli.

Központi iroda:

Pozsony, Szilágyi Dezső-utoza 21.

Legtermékenyebb és rendkívül jó tulajdonságai következtében Európa minden országában terjedő, gazdasági akadémiák, gazdasági intézetek, kísérletezési állomások által kipróbált és legjobb fajú burgonyáknak elismert nemes

## burgonya fajok.

1. Agnelli-féle magyar Kincs eredeti burgonya. Ára 100 kgr. 14 korona, 50 kgr. 8 korona.
2. Agnelli-féle Pannónia eredeti burgonya. Ára 100 kgr. 16 korona, 50 kgr. 9 korona.
3. Agnelli-féle Hungária eredeti burgonya. Ára 100 kgr. 20 korona, 50 kgr. 11 korona.

Mind az Csári legközelebbi vasúti állomás.

Kapható létesítőjénél

**Agnelli József**  
plébános,  
Csári, (Nyitra megye).

2557. sz. 1912.

## Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Temesvári Szent József országos vásár

folyó évi március hó 14-étől bezárólag márcz. hó 18-áig fog megtartani.

Mindenféle allat felhajtása az országos vásárra márcz. hó 14-étől, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvár, 1912. február 7.

A városi főkapitányságtól:

Reé Ferencz,  
főkapitány.

# AVENARIUS CARBOLINEUM

a legjobb faeltartási máz,

## 35 éven át bevált.

Árajánlat stb. díjmentesen.

## Avenarius-Művek

Ligetfalu (Pozsony).



forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet elsőrendű fajliszta anyagra

Gyümölcsfacsemelék, sétányfák, díszserjék, tülevelűek, kertésznövények, bogógyümölcsűek stb. SZŐLŐOLTVÁNYOK

(elsőrendű áru) európai és amerikai sima és gyökeres vesszők. Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen. —

**FISCHER és Tarsai**  
faiskolák és szőlőoltványtelepek

## Zalaigriczei gazdaságomból nemesített mangolicza

(Lincolnshire-mangolicza) malacok 3 hónapos korban, orbáncz és sertésvész ellen beoltva kaphatók, kan 160 korona, emse 130 korona árban s az emsék 14 csecsbimbóval. Eladó lesz továbbá f. évi április hóban, számelettiség okából, 12 darab lincolnshirei kannal felbugatott mangalicza kocza, vemheségért szavatolva, darabonként 240 koronáért. Telivér lincolnshirei malacok már csak a legközelebbi ellésből lesznek rendelhetőek, kan 240 korona, emse 210 korona árban. **TAKÁCS JENŐ, Tapolca, Zala megye.**

## Amerikából a leghíresebb magtengeri

első évi utántermése, gondosan kiválogatva, kapható 3 válfajban, nevezetesen: 1. „Yellow Dent Ear“ sárga lófogú. 2. „90 Dey Ear“ korai sárga lófogú és 3. „Boone County special Ear“ fehér lófogú. A mult évi abnormis szárazság dacára is 1200 □-ön termett: az 1. szám alatti fajból 2214 kg., a 2. alattiból 1692 kg. és a 3. számuból 1537 kg. csöves tengeri (hazai fajokból csak 1080 kg.) Márcziusi szállításra — kilogrammonként egy korona árban — míg a készlet tart, előjegyzéseket elfogad **Uradalmi-intézőség, Pélpusztá, u. p. Városhidvég.**

## Eladó Champlain tavaszi buzavetőmag

vevő zsákjaiban az Szigetvár állomás, míg a készlet tart, métermázszánként 30 koronáért. Hektolitersúly 84½ kg., idei termés kataszteri holdanként 1284 kg. Czim: **Dr. PERCZEL TIBOR Bodorfa, u. p. Szigetvár.**

## Törpe (pyramis) gyümölcsfák.

Kajszinbaraczk, kajszinre nemesítve, 3 éves, 150—200 cm. magas	100 db	kor. 90.—
Körte, bírsre nemesítve, 2 éves, 80—100 cm. magas	100	70.—
„ „ „ 3 „ 100—150 „	100	90.—
Szilva és ringló, myrabolanra nemesítve, 2 év. s 80—100 cm. magas	100	70.—
„ „ „ 3 „ 130—150 „	100	90.—

Csomagolás önköltségon. Faj- és árjegyzék bérmentve.

**PECZ ÁRMIN** faiskolatulajdonos, **BUDAPEST.**

## KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

## lisztes, korpa- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vizmentes ponyvák gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repceponyvák, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vizmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb. Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

## VALÓ-

di francia különlegeségek (gummi és halhólyag, ugyszintén öszszes női óvszerek) F. Bergerand fils leghíresebb párisi gyárostól legelő, yösebbe beszerezhetőek

**Polgár Sándornál BUDAPEST,**

VII., Erzsébet-körut 50. Részletes képes árjegyzék ingyen.

Ezen hirdetés bekládése esetén 15% engedmény. Kivágatott a „Gazdasági Lapok“-ból

## Megvételre keresünk

75 q fehér lófogú amerikai tengerit \*\*\* vetési célra \*\*\*

garantiált csiraképesség meghatározása mellett mintázott ár-ajánlatot kér: **URADALMI INTEZŐSÉG, Mikospusztá, per Zalabér.**



A m. t. földbirtokos urak és uradalmak szives figyelmébe!

Van szerencsém tisztelettel b. tudomásukra adni, miszerint közvetítéssel valódi, elsőrendű muraközi igáskanczák, 3—4 éves tenyészkanca, hasas kanczák, de különösen 3—4 éves, 16—17 markos, különféle színtű tenyészmenek garantált egészséges, hibátlan, tenyészképes állapotban legjutányosabban, ugyszintén elválasztott tenyészcsikók a legolcsóbban beszerezhetőek.

Különösen vagyok bátor a m. t. érdeklődők b. figyelmét a f. évi márcz. hó 11-én helyben megtartandó nagy ló- és csikóvásárra felhívni, a hol a legszebb és legjobb tenyészanyag kerül felhajtásra. Az anyagot direkte a polgár-tenyész-től közvetitem s ezért bárkivel versenyképes vagyok.

Sziveskedjenek teljes bizalommal hozzám fordulni, a legpontosabb és legjobb kiszolgálásról előre is biztosíthatom.

Levelek és sürgönyök pontos czimzését kérem.

Tisztelettel

**Hoffmann Lipót**  
lőgyűnöksége,  
Csáktornya (Muraköz).

**KLISÉKELT**  
MINDENMŰ NYOMTATVANYOKHOZ SZÉP ÉS TISZTA KIVITELBEN PONTOSAN ÉS OLCSÓN KÉSZIT **KOBLINGER GYULA** PHOTOGINKOGRAFIAI MŰINTÉZETE. **BUDAPEST VII. CSENCERI UT. 22.** VIDÉKI MEGRENDELESEK IS PONTOSAN ÉSZKÖZÖLTETNEK.

## „QUADRÁT” EGYETEMES TENGERT-MŰVELŐ.

Mint három vagy négy soros □-es fészekvájó és kapalógép

az egyedüli eszköz, mely a hazai viszonyok között, de különösen nehéz művelési talajokon, a négyzetes tengeri művelés pontos és olcsó keresztülvitelére alkalmas. **SZABADALOM** a világ összes agrikulturn államaiban bejelentve.

Megrendelhető:

**Andrényi Károly és Fiai vasnagykereskedő cégénél, NAGYVÁRADON.**

Kívánatra prospektus bérmentve.

**Homokértékesítés.** Akinek homokja van, kérje saját érdekében:  
 F. 3. Formák és szármok csömösölt betonárak előállításához,  
 F. A. I. Kézi üzemre berendezett betontégla- és alagsógyártás,  
 Cs. 6. 4. Kézi üzemre berendezett cementosérpágyártás,  
 B. B. I. Az üregek építőkövek (betonblokkok) gyártása,  
 C. S. I. A cement- és mozaiklapok gyártása

című árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatását és tekintse meg üzembem mintatelepünkön összes cementipari homokértékesítő gépeinket.

**Szántó és Beck** mérnök, cementipari gépek gyártása  
 Budapest, IX., Viola-utca 7. sz.

**Sertés-eladások és vételek**

legjobban és legpontosabban eszközöztetnek, úgy sovány, mint hizott állapotban.



**URL REZSŐ**

sertésbizományosnál

Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.

(Polgári sertésde bérpalota.)

Telefon 97—95 interwódn. — Felvilágosítással készséggel szolgál.



**Gazdák Biztosító Szövetkezete**

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. Biztosítási alap: Alakult 1900.  
 Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . . . 1,981.360— K  
 Tartalékok . . . . . 2,401.687-53 „

Összesen: 4,383.047-53 K

Évi feleslegek 1901-től 1910-ig 782.595,58 K.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfőlölségből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzlet főlölsége közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat 5 százalékos engedményben részesültek. Az 1907. 1908., 1909., valamint 1910. évi üzletfőlölséggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1910. év végén a tartalékok 2,401.687-53 koronára rúgnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a „GONDVISELÉS” Országos Központ-Társaság Segélyező Társulat útján 100 K-tól 1000 K-ig terjedő temetési segélybiztosítások eszközöltetését felvették. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi csoportok szervezhetők jótékonyozó munkákkal. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Bpest, VIII., Üllői-ut 1. sz.

**PROPPER SAMU**

mezőgazdasági gépüzletében

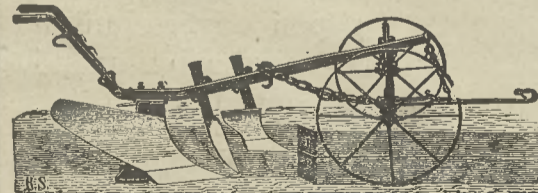
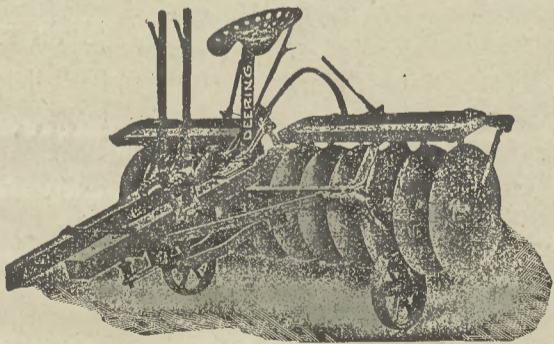
Budapest, V., Váci-körut 52. sz.

nagy választékban és előnyös árakon kaphatók: lényeges javításokkal ellátott

Deering-féle eredeti amerikai aratógépek, gyűjtőgépek, fűkaszalógépek és

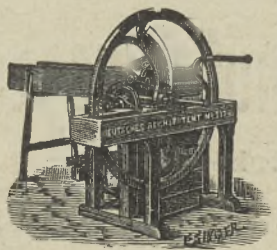
tárcsásboronák

legkitünőbb minőségben, továbbá a valódi „Sack“-féle



Valódi SACK-féle aczéleke.

ekék, vetőgépek, grubberek, boronák, valamint kitünő szőlőmvelési eszközök, ugyszintén javított eredeti „Westlia” műtrágyaszórógépek,



nemkülönben legkitünőbb szecskavágó- és répvágógépek, eredeti amerikai „Ohio” kukorica szártépőgépek (Schredder), Kayser-féle gabona-centrifugák, „Apollo” meszelő- és permetezőgépek, szalmakötélfonógépek és mindenféle egyéb legelsőrendű gépek és eszközök.

**MUSCAT OTTONEL**

**Gyökeres (2 éves) minőségben 500,000 darab. Sima minőségben 2.000,000 darab van eladó.**

**Gyökeres (2 éves) rendkívül erős példányok 1000-ként 60 kor Dugványról lett szaporítva. — Sima (sz okvány minőségű, betegségtől mentes, 55 cm. hosszú) 1000-ként 12 kor.**

Gyökerekből 100, simából pedig 500 darabnál kevesebbet nem adok el. 10—25—50—100,000 darab vételénél megfelelő engedményt adok.

A Muscat Ottonel egészséges, buja növésű, bőtermő, virágzaskor rifkán rug és csak nagyon esős időben rothad; e mellett korai faj, úgy, hogy szeptember 20—25-én szüretelve, a klosterneburgi mustnérón 28, de sokszor 24—26% cukrot is mutat. A szőlő zamata felséges, ugyanarra, hogy e részben egész hátsóval minden más muskotály fölé helyezendő. Csemegének — mert fejedelmi illata van — rendkívül alkalmas. Mi Wienben 80 fillér, de sokszor 1 koronáért is el tudtuk adni kilóját. Rendkívül édessegre és zamata folytán silány mustok, illetve borok feljavítására ennél alkalmasabb anyagot eddig a szőlészet nem mutatott fel; épen ezért a 2 éves gyökeres vesszők olyan mult évi vagy 2—3 éves telepítés pótlására, mely 20—30% vagy még ennél is nagyobb hiányt mutat, rendkívül alkalmas, mert vele terméstünket, illetve borunkat még egyszer olyan értéktivé tesszük.

Fenti fajnál a híres piros Delaware legalább is 50%-kal csekélyebb értékű. Az Ottonelből nálam ma már 80 katasztrális hold áll művelés alatt és borát mint féléaszt ez évben waggon számára is eladtam és el tudom adni minőség szerint 80—100 koronáért, kicsinyben pedig minőség szerint 120—150 koronáért. Eme faj sima vesszejét ojtványtelepesek 25—50,000 számra rendelik.

**Czim: Unghváry László** szőlő- és borgezdasága, Czegléd.

**Kwizda Ferencz János**

az osztrák-magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati czikkokban való szállítója, korlelti gyógyszerész Korneuburg-ban, Wien mellett.

**KWIZDA-féle Korneuburgi marhapor.**

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére.



50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.



Egy doboz ára K 1.40, fél doboz 70 fillér.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten, VI., Király-utca 12. sz. VI., Andrassy-ut 26. sz.

**Meghívás**

**Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Banknak**

1912. évi márczius hó 11-én délelőtt 11½ órakor saját helyiségeiben (V., Dorottya-utca 6. sz.) tartandó

**XLII. rendes közgyűlésére.**

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése az 1911. üzletévről.
2. Az 1911-iki számadás és mérleg előterjesztése és az igazgatóságának a nyereség felosztására vonatkozó indítványa.
3. A felügyelőbizottság jelentése az igazgatóság által előterjesztett évi számadás és mérlegről, valamint a nyereség felosztását illetőleg tett indítványok megvizsgálásáról.
4. Ezen tárgyak és az igazgatóság és felügyelőbizottság részére adandó felmentvény feletti határozat.

Azon részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, felhivatnak, hogy az alapszabályok 17. §-a értelmében részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt, legkésőbb f. é. márczius hó 8-ig a következő helyek valamelyikén letéteményezték:

**Budapesten:** a bank központi pénztáránál (V., Dorottya-u. 6.)  
**Fiumében:** a „ fiókosztályánál (Via del Lidó 7.)  
**Kassán:** a „ „ (Fő-ut 11. sz.)  
**Kolozsvárott:** a „ „ (Mátyás király-tér)  
**Pozsonyban:** a „ „ (Fő-tér)  
**Wienben:** a K. K. Priv. Österreichische Länderbanknál (I., Hohenstau(engasse 1.)

A megvizsgált mérleg és az erre vonatkozó felügyelőbizottsági jelentés nyolcz nappal a közgyűlés előtt a társaság helyiségeiben a t. részvényesek rendelkezésére áll.

Budapesten, 1912. évi február hó 22-én.

**Az igazgatóság.**

(Utánnomás nem díjaztatik.)

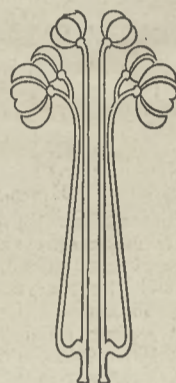
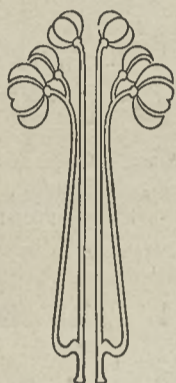
Új és egyszer használt zsákok, ponyvák, kölcsön és eladás.  
Kézi, manilla és „Eagle“ aratógép kévekötözők kartellen kívül.

Távirat: NAGELA. **NAGEL ADOLF** Budapest, V., Arany János-utca 10. Telefon: 35-92.

# Szőlőoltványtelep r.-t. Gyöngyös

ajánl:

Gyökeres I. oszt. fásoltványt  
Gyökeres I. „ zöldoltványt  
Sima I. „  
Gyökeres szépséghibás fásoltványt



Gyökeres I. oszt. riparia portalis vesszőt

Sima I. „ „ „ „

Gyökeres II. „ „ „ „

Sima II. „ „ „ „

Gyökeres európai nemes vesszőt

Sima „ „ „

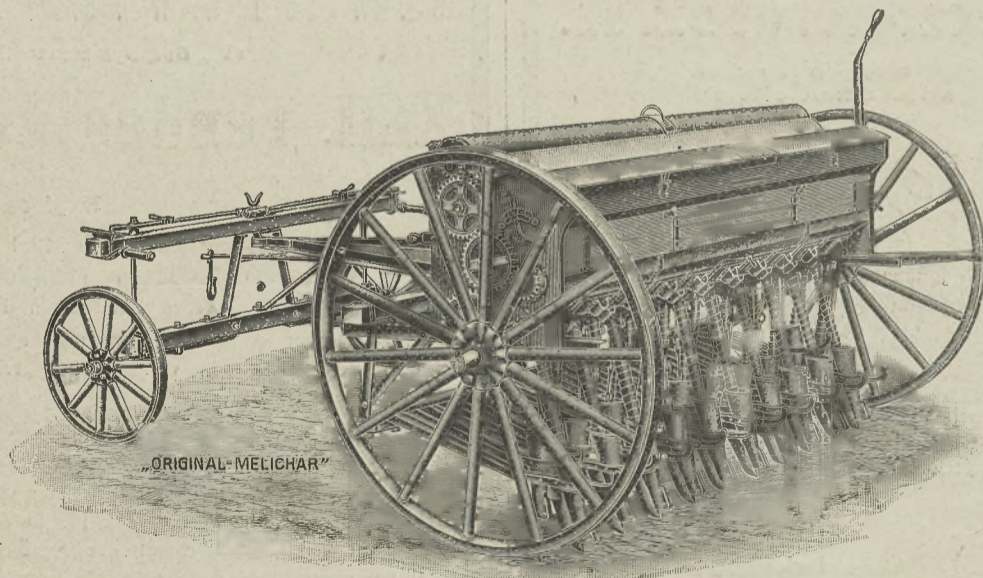
Legolesőbban, legjobb fajokban.  
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

**SZŐLŐOLTVÁNYTELEP R.-T., GYÖNGYÖS.**

A legegyszerűbb, legtökéletesebb és legmegbízhatóbb **sortrágyázásra** berendezett egyetemes vetőgép az

## eredeti Melichar gyártmányu „IMPERATOR“

mely egy és ugyan-  
azon vetőcsoroszlyán  
át veti a magot és mű-  
trágyát. Az **IMPE-  
RATOR** vetőszerke-  
zete azonos **a világ-  
== hirü ==**  
**UNICUM DRILL**  
vetőszerkezetével,  
mely minden mag-  
féleséget tetszés sze-  
rinti mennyiségben a  
legideálisabb elosz-  
tással vet el és az  
**IMPERATOR** mű-  
trágyaszóró ké-



**szüléke** bármely  
műtrágyaféleséget  
még csomós állapot-  
ban és nyirkos idő-  
járás mellett is kifo-  
gástalan egyenletes-  
séggel hint el. Az  
**IMPERATOR**-nál a  
csövek eldugulása és  
ebből kifolyólag hi-  
bás vetés nem fordul-  
hat elő. A Melichar  
név valamely vető-  
gépen egyértelmű a  
legmesszebb menő  
.. garanciával. ..

**Több mint 50.000 Melichar vetőgép áll használatban.**

Ne vegyen gyarló utánzatot, mikor csaknem ugyanazon árért eredeti Melichar-féle vetőgépet kaphat!

**MELICHAR FERENCZ** vetőgép és műtrágyaszórókészülékek gyára

magyarországi vezérképviselete:

**SZÜCS ZSIGMOND** Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

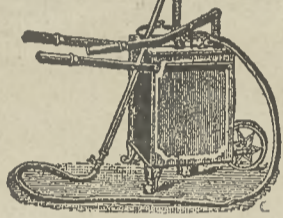
# Magburgonya eladó,

Professor Woltmann-féle első utánermés, az elmúlt évben a peronosporának valamint a levélfodrosodásnak ellentárolt, kézzel válogatva, földmentesen szállít 10 q felüli mennyiségben ab Zalabéri állomás: **Uradalmi intézőség, Mikosd, posta: Mikosdpuszta (Vas megye)** hol bővebb felvilágosítás nyerhető.

# Urilak

14 hold beltelken, Nógrád alsó részében, **Kéthodony községben**, viczinális ut mellett, 10 perc vasuti állomáshoz, **eladó.** Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatásban **636.** szám alatt.

A Heller-féle „KING” gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.



Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban! A „King” kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítőgép sokoldalú használhatósága miatt **egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető.** A szivattyuk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King” tömlővezetékekkel **többet teljesít, mint 20 ember ecsettel** és mindenféle állványozást és előmunkálót feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifertőtleníti.

## PITTORE ÉS TRIUMPH

Meszelő szivattyui azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát **nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.** Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú (szóróval) **60 koronától 320 koronáig.**

**IG. HELLER** BÉCS, II., Prater Schrotzbergstrasse 1. Kérjenek leírást. K épviselők kerestetnek

## Takarmányrépák,

gazdag termésűek és jól eltarthatók legyenek és lehetőleg sok tápértékkel (cukor) bírjanak. Mind-ezen előnyökkel bír a talaj fölött fejlődő, vöröses-sárga husu **eredeti friedrichswerthi takarmányrépa** a „**czukorhenger**” (Zuckerwalze).



A „Zuckerwalze” dugványozásra is nagyon alkalmas. Jó csiraképes, utolsó évi mag mázsája 125 márká, kisebb mennyiségűnél megfelelő ár-érték arányú. 5 kg-os postacsomag bérmentve 15 márká. Bővebbel tartalmazzunk tudósításokat, melyekingyen és bérmentve küldetnek felhívásra.

**Domäne Friedrichswerth** 69 (Thüringen), Domänenrat Eduard Meyer.



## TÓTH FERENCZ EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSI VÁLLALAT

FŐÜZLET: BUDAPEST VII., WESSELÉNYI-U. 56. TELEFON 165-27.

FTÓK-ÜZLET: SZATMÁRNÉMETI ÁRPÁD-UT 1. TELEFON 3-57.

**TERVEZ ÉS KÉSZIT:** Légszesz-, vízvezeték-, fűtés-, csatornázást, gazdasági berendezés, öntő- és tejhűtő-készüléket, szennyvízterítő telepeket. +++++

Költségvetések és tervezések díjtalanul eszközöltetnek.

## „Gazdasági szerszámkenőcsünk”

az egyedüli szer, mely mindennemű bőr- és lőszerszámot fényessé és tartóssá tesz, egyszerűen a legfinomabb boxkenő.

5 kg-os postacsomagban kg-onként 3 korona 60 fillér barhova bérmentve, utánvétellel szállítatik.

**Turini világkiállításon kitüntetve.**

# Benes Testvérek

vegyészeti gyára, **GYÖR.**

## 680 kilogramm tiszta buzaszem

volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel szakértő bizottság előtt utáncsépeltettünk.

**Pénzt, időt és munkát takarítanak meg a STERN-féle szab. dobkosár-betétlécczel.**

Kérdezősködésre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást:

**Bárdos és Brachfeld** BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5. sz.

8850. szám. 1912. X.

## Gulyabeli tenyészállat eladás.

A mezőhegyesi magyar királyi ménesbirtok magyar fajta gulya állományából:

- 2 darab 3 éves tenyész bika
- 22 „ 2 éves tenyész bika
- 10 „ borjas tehén
- 24 „ előhasi üsző

Mezőhegyesen (Csanád vármegye, vasut, posta és távirat állomás) **folyó évi márczius hó 18-án délelőtt fél 10 órakor** kezdődő nyilvános szóbeli árverésen készpénz fizetés mellett eladásra kerül.

Venni szándékozik a Szeged, Arad, Kétegyháza és Szarvas felől közlekedő vonatokkal érkehetnek s az árverés színhelyére uradalmi fogatokon szállítatnak.

Az eladásra kerülő tenyész állatok részletes leírását, valamint az árverési feltételeket is tartalmazó jegyzék a mezőhegyesi ménesbirtok igazgatóságánál megszerezhető.

Kelt Budapest, 1912. évi február hó 19-én.

**Magyar Királyi Földmívelésügyi Minister.**

## Kwizda Ferencz János

az osztrák-magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati czikkokban való szállítója, kertületi gyógyszerész **Korneuburg-ban, Wien mellett.**

## KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID

mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóban és versenystállóban 50 év óta használatos, mint kitűnő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, ingyuladásoknál stb. Trainingben nélkülözhetetlen.

Főraktár: **Török József gyógyszerésznél** Budapesten, VI., Király-utca 12. sz. VI., Andrassy-ut 26. sz.

**Kivonat MICHL ISTVÁN tatatóvárosi immunis mintaszőlőtelepe árjegyzékéből:** Készlet gyökeres 1/2 millió. Árjegyzék kívánatra bárkinek küldetik bérmentve! Sima-készlet 2 1/2 millió.

A szőlőfaj neve	2 éves gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	2 éves gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	2 éves gyökeres		Sima	
	száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre
<b>BORFAJ:</b>					<b>CSEMEGEFAJ:</b>									
Erdei (fehér Bakar)...	6.	50.	1.20	9.	Kövindika	—	—	1.40	9.	Muscat Alexander	9.	80.	1.50	12.
Erdélyi Leányka...	—	—	1.60	14.	Szlankamenka	8.	70.	1.50	10.	„ Lunel	—	—	2.	14.
Ezerjő	8.	70.	1.	6.	Tramini	7.	60.	1.80	14.	„ Ottonel	—	—	1.80	12.
Fehér Bogdányi dinka	8.	65.	1.40	10.	Kadarka nemes	6.	50.	1.50	8.	Musc. frontignen rouge piros	—	—	2.	16.
Furmint	8.	50.	1.20	8.	Nagyburgundi	6.	50.	1.50	10.	„ Hamburg	15.	—	4.	30.
Mézesfehér	6.	50.	1.20	9.	Oportó	—	—	1.50	10.	„ Calabriai	12.	—	3.	20.
Mirkovácsi	—	—	1.40	12.						„ Csabagyöngye	30.	—	7.	50.
Mustos	6.	50.	1.40	10.						„ Ezredéves Emlék	15.	—	3.50	25.
Olasz rizling 1 éves	4.50	35.	1.	5.						„ „ 1 éves	10.	70.	—	—
Pozsonyi fehér	—	—	1.80	14.	Chass. blanc. croquant	9.	70.	1.50	10.	Ferdinand Lesseps	—	—	4.50	30.
Rajnai Rizling	—	—	1.50	10.	„ „ Fontainebleau	10.	80.	1.50	12.	Genuai óriás	—	—	3.50	25.
Rakk	—	—	1.50	10.	„ Gama Drome	—	—	2.	16.	Kossuth Lajos	15.	—	4.	30.
Rulandi	7.	60.	2.	15.	„ Napoleon	12.	—	2.50	18.	Madelaine angevine	10.	80.	—	—
Szerémi zöld	6.	50.	1.40	9.	„ Fontain. rose	10.	80.	3.	20.	„ royal	—	—	2.50	16.
Szlanka menka	8.	70.	1.50	10.	„ rouge	10.	80.	2.50	16.	Passatutti	10.	80.	1.80	12.
Zöld Sylváni	6.	50.	1.50	12.	„ Imperial rouge	10.	80.	2.50	16.	Rosa minna di Vacca piros	—	—	3.	25.
Bogdányi dinka	—	—	1.80	14.	„ Negropont	10.	80.	3.	20.	Vegy. csemege exquirit fajok	8.	80.	2.50	20.
					„ Tokaj angevine	—	—	3.	20.	„ kiváló jó	7.	60.	2.	12.
					„ rouge croquant	9.	70.	1.50	10.	Izabella	8.	70.	—	—

MEGJEGYZÉS. Mindazon küldeményeket, melyek a 60.900. sz. miniszteri rendeletnek meg nem felelnek, kötelezem magam legott saját költségemen visszahozatni s a megrendelő által kifizetett összeget megtéríteni. Fenti árak csomagolás nélkül értendők, melyért csupán saját kiadásaimat számítom fel. A vesszők fajtiszták, szokványminőségűek, peronospora, oidium és jégverésmentesek, őszi szedésűek. Megrendeléshez 1/3 előleget kérek. — Telepem: Bécsben, Budapesten, Prágában, Szegeden, Párisban, Pozsonyban, Ostendében elsőrendű érmet és Ostendében még királyi kitüntetést „koronás arany érdemkeresztet” nyert. — Több ezer elismerőlevél tanuskodik, — többek közt Ófelsége, állami, főhercegi és temérdek uradalmi telepekről is — a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról.

# Ha „FORHIN“-nal permetez,



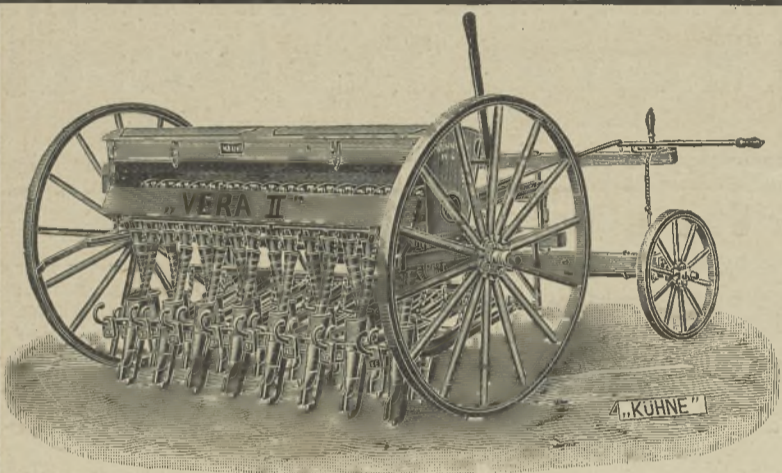
**I-SZOR**  
kevesebb  
a gond,  
**II-SZOR**  
kevesebb  
a munka,  
**III-SZOR**  
kevesebb  
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a  
sokszorta megjavított  
**BORDÓI KEVERÉK**  
kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a nedves levélre.  
Bármily harmatnál permetezhet vele. Semmi üle-  
déke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat!

Gyártjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett  
**Rézkénport és bordói port is.**

Kérjen ingyen és bérmentve leírást a  
**FORHIN-GYÁRTÓL BUDAPEST,**  
IV., VÁCZI-UT 93. SZÁM.



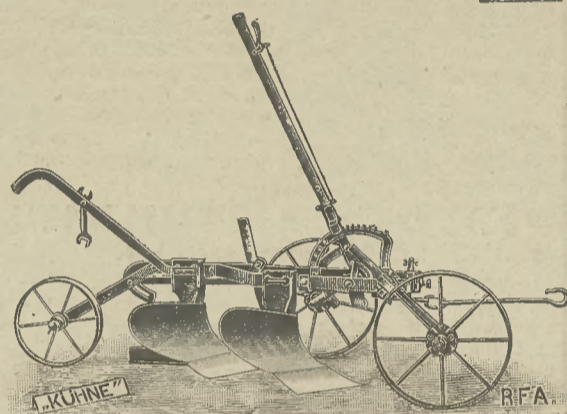
Uj „ROYAL-DRILL“ sorbahintő műtrágyaszórógépek,  
szabadalmazott kanalas „VERA II“ sorvetőgépek,  
„MOSONI DRILL“ és „PRIMA DRILL“ sorvetőgépek,  
Lánczos műtrágyaszórógépek. — Kukoriczaültető és salétromszóró taliqák

elsőrendű kivitelben készülnek

„KÜHNE“  
mezőgazdasági gépgyár r.t.-nál,

**:: MOSON ::**

Főraktár:  
**BUDAPEST,**  
VI. ker., Váci-körút 57/a. sz.



Tavaszi talajmivelésre:

**EKÉK, BORONÁK, HENGEREK,**  
mindennemű porhanyító eszközök,  
**Osborne táresásboronák,**

**KÉREGTÖRŐ HENGERBORONÁK,**  
**Osborne KASZÁLÓ- és ARATÓGÉPEK**  
Elsőrendű benzinmotoros cséplőkészletek.

Fiókok: DEBRECZEN, KAPOSVÁR, SZABADKA, TEMESVÁR.

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárában  
gyártott legújabb szerkezetű

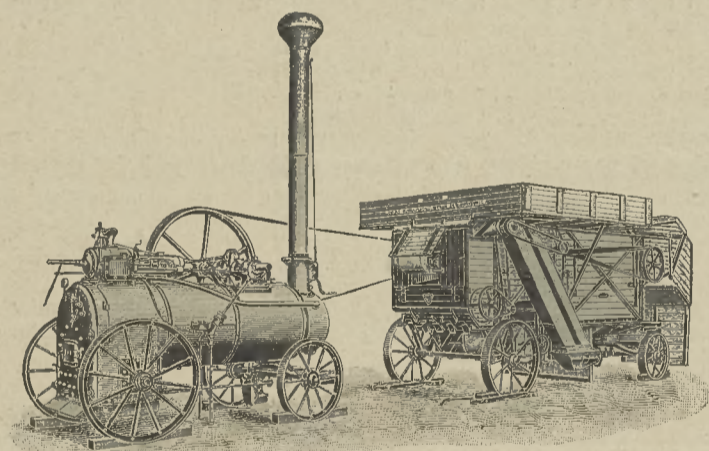
## gőzcséplőkészlet

acélkeretű golyóscsapágyas cséplőgéppel és

**10 légkörnyomásra** berendezett lokomobillal

Nagy munkateljesítmény. Olcsó üzem. Tartós szerkezet.

Legújabb rendszerű államgépgyári **benzinmotorok** karburátorral.



Rendkívül olcsó  
üzemű államgépgyári

## szívógázlokomobilok.

Utimozdonyok, gőzekék, aratógépek, fűkaszálók,  
államgépgyári félstabil Compound gőzgépek.

A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár részv.-társ. gyártmányai:

„Losonci-Drill“ tolóhengeres, „Rekord-Drill“ meritókanalas rendszerű  
és szab. „REKORD II“ vetőgépek.

Különleges **RÉPAVETŐGÉPEK.**

**Kalmár-féle gabonatisztító rosták. ■■ Malomberendezések.**

## RESICZAI EKÉK, BORONÁK.

Laas-rendszerű **répakapák** stb.

Részletes árjegyzékkel és árajánlatokkal szívesen szolgál:

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest, Váci-körút 32.

